

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA
(12.900.0032)

2011 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2012-03-16 Nr. (1.11)-6K-1202689
Vilnius

TURINYS

1. Įžanga.....	3
2. Strateginio veiklos plano įgyvendinimo rezultatai	4
2.1. Pirmasis strateginis tikslas.....	4
2.1.1. Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas	7
2.1.2. Skolos valstybės vardu valdymas	23
2.2. Antrasis strateginis tikslas	26
2.2.1. Valstybės priskirtų funkcijų ir kitų teisės aktuose numatytų priemonių finansavimas savivaldybėse.....	26
2.2.2. ES ir kitos finansinės paramos programų ir projektų įgyvendinimo užtikrinimas	29
2.2.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervas	31
2.2.4. Europos Bendrijų nuosavi ištekliai ir narystės mokesčiai bei įnašai ES ir tarptautinėms finansų organizacijoms	33
2.2.5. Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į ES Tarybos darbo organų susitikimus išlaidų kompensavimas	34
2.2.6. Specialioji valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo programa.....	35
2.2.7. Tradicinių Lietuvos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų maldos namų atstatymas ir kitos reikmės	37
2.2.8. Valstybės pareigūnų ir tarnautojų, dalyvavusių išaiškinant (ištiriant) nusikalstamas veikas ir kitus teisės pažeidimus valstybės finansų sistemai ir ekonomikai, skatinimas	38
2.3. Trečiasis strateginis tikslas	40
2.3.1. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos veikla	42
3. Tarpinstitucinių programų ir strategijų įgyvendinimas	46
4. Vyriausybės programos įgyvendinimas	47
5. Planuojami artimiausio laikotarpio veiklos prioritetai	51

1. Įžanga

Pagrindinis efektyvią makroekonominę politiką lemiantis veiksnys – teštinė fiskalinė politika, orientuota į palankių sąlygų šalies ekonomikai kilti kūrimą.

Dėl neaiškios pasaulinės ekonomikos situacijos ir toliau išliko didelis neapibrėžtumas dėl šalies ekonomikos atsigavimo tvarumo.

Vyriausybės pastangos stabilizuoti viešųjų finansų būklę ir Lietuvos ir pagrindinių eksporto partnerių ekonomikų augimas lėmė tai, kad Lietuvos statistikos departamento pagal turimus statistinius duomenis ir ekonometrinius modelius įvertintas BVP 2011 metais siekė 106 006 mln. litų to meto kainomis ir, palyginti su 2010 m., padidėjo 5,9 procento (pokyčiai įvertinti naudojant grandininę pridėtinės vertės apimtį). 2011 metais nustatytas teigiamas bendrosios pridėtinės vertės pokytis visose veiklos rūšių grupėse. Labiausiai bendroji pridėtinė vertė augo statybos (19,2 procento) ir apdirbamosios gamybos (10,1 proc.) veiklos įmonėse. 2009 m. liepos 7 d. Lietuvai pradėta deficito perviršio procedūra. Išankstiniais Finansų ministerijos vertinimais, 2011 m. valdžios sektoriaus balanso rodiklis atitiks Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 491 patvirtintoje Lietuvos konvergencijos 2011 metų programoje nustatytą užduotį ir neviršys 5,3 proc. BVP ribos.

Pagrindinė išorinė grėsmė – sąlyginė priklausomybė nuo tarptautinių finansų rinkų būklės, veikianti Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolinimosi politiką. Situacija finansų rinkose 2011 metais išliko nerami iki pat metų pabaigos. Ekonominiai sunkumai buvo pastebimi abiejose Atlanto pusėse – tiek Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV), tiek ir Europos Sąjungoje (ES). 2011 metai buvo paženklinami tokiais nepalankiais finansų rinkoms įvykiais kaip kredito reitingų agentūros „Standard&Poor’s“ priimtas sprendimas pirmą kartą istorijoje sumažinti JAV kredito reitingą (iš aukščiausio – „AAA“ į viena pakopa žemesnį – „AA+“), užtrukusi JAV skolos limito padidinimo procedūra, užsitęsusių derybų euro zonos viršūnių susitikimuose siekiant griežtesnės fiskalinės politikos, taikytinos tiek visos ES mastu, tiek ir Graikijai dėl jos finansinių problemų. Be to, trečios pagal dydį ES šalies – Italijos – Vyriausybės obligacijų pelningumas pasiekė 7 proc. lygį. Ekonominės valstybių problemos lėmė tai, kad investuotojai buvo linkę rinktis tik pačias saugiausias investavimo priemones ir tai apsunkindavo kitų emitentų galimybes pasiskolinti palankiomis sąlygomis. Situaciją iliustruoja 2011 metais mažėjęs Vokietijos Vyriausybės vertybinių popierių (toliau – VVP) pelningumas ir didėjęs Pietų Europos (Italijos, Portugalijos, žinoma, Graikijos ir kitų) šalių VVP pelningumas. Nepalankios tendencijos finansų rinkose turėjo įtakos ir Rytų Europos šalių, tarp jų – Lietuvos, skolinimosi kainoms, kurios didėjo augant rizikos priedams, ir tai atsispindėjo apsidraudimo nuo kredito rizikos sandorių kainų (angl. *Credit Default Swap*) kreivėje. Visgi pastebėtina, kad 2011 metais sumažėjo Lietuvos ir euro zonos tarpbankinių palūkanų normų skirtumai (skirtumas tarp 6 mėnesių trukmės *Viliber* ir *Euribor* palūkanų normų sumažėjo nuo 0,8 proc. punkto iki 0,4 proc. punkto).

Bankų sektoriaus būklę apibūdinantys 2011 metų rodikliai rodo teigiamų pokyčių, tačiau padėtis bankų sektoriuje išlieka nepastovi. Išankstiniais Lietuvos banko duomenimis, 2011 metais bankai uždirbo 1,14 mlrd. litų pelno, o 2010 metais bendras bankų nuostolis buvo 276,2 mln. litų. 2011 metų bankų veiklos rodikliams turėjo įtakos AB banko „Snoras“ bankrotas: 2011 metų pabaigoje bankuose buvo 43,2 mlrd. litų indėlių, t. y. 2,5 mlrd. litų, arba 5 procentais, mažiau nei

metų pradžioje (eliminavus AB banko „Snoras“ bankroto įtaką, indėlių augimas būtų 4 mlrd. litų, arba 10,3 procento); bankų turtas, neįskaitant AB banko „Snoras“, 2011 metais padidėjo 4,9 mlrd. litų, arba 6,7 procento; veikiančių bankų paskolų portfelis, neįskaitant AB banko „Snoras“, 2011 metais smuktelėjo iki 53,9 mlrd. litų, t. y. 0,3 procento, tačiau šis sumažėjimas buvo nuosaikesnis nei ankstesniais metais (2009 metais paskolų portfelis sumažėjo 9,9 mlrd. litų, o 2010 metais 3,2 mlrd. litų). Tam tikras kreditavimo pagyvėjimas prasidėjo 2011 metų antrą pusmetį, kai naujų paskolų srautas kelis mėnesius iš eilės viršijo gražinamų paskolų srautą. Veikiantys Lietuvos bankai vykdė Lietuvos banko nustatytus riziką ribojančius normatyvus.

Lietuvos bankui 2011 m. lapkričio 24 d. nutarimu pripažinus AB banką „Snoras“ nemokiu, šio banko indėlininkams pagal Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymą buvo pradėtos mokėti draudimo išmokos. Išmokėjimo procesas vyksta sklandžiai, valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“ draudimo išmokas pradėjo mokėti 2011 m. gruodžio 14 d., t. y. pirma minėto įstatymo nustatyto termino. Bendra apskaičiuota draudimo išmokų suma yra apie 4,05 mlrd. litų.

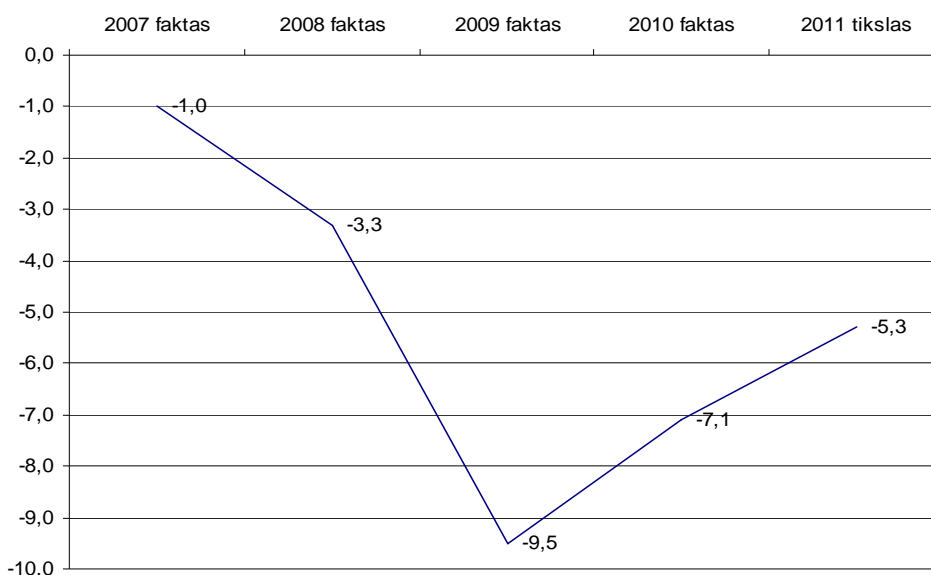
2. Strateginio veiklos plano įgyvendinimo rezultatai

2.1. Pirmasis strateginis tikslas

Strateginis tikslas (kodas – 01) – formuoti finansų politiką, stiprinančią pasitikėjimą makroekonominiu stabilumu, užtikrinti efektyvų ir racionalų valstybės ir ES lėšų valdymą ir panaudojimą, finansų sektoriaus plėtrą ir sklandų kitų finansų srities priemonių įgyvendinimą.

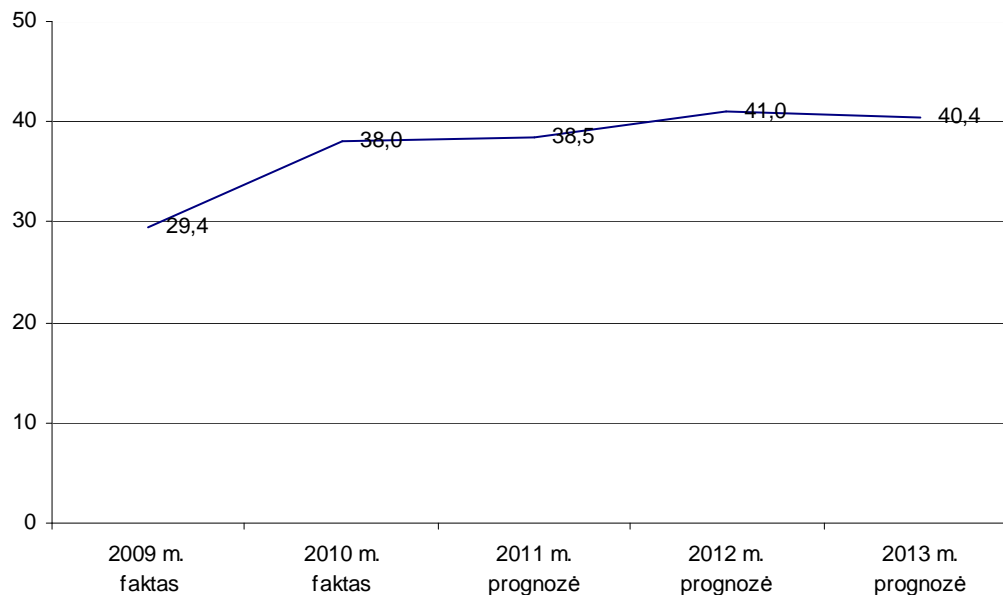
Efeko kriterijai:

1) Valdžios sektoriaus balanso rodiklis, proc. nuo BVP (neviršijantis užsibrėžto rodiklio, nustatyto pagal centrinę ekonominių rodiklių scenarijų), – išankstiniais Finansų ministerijos duomenimis, valdžios sektoriaus balanso rodiklis 2011 m. atitiks Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 491 patvirtintoje Lietuvos konvergencijos 2011 metų programoje nustatytą užduotį ir neviršys 5,3 proc. BVP ribos.

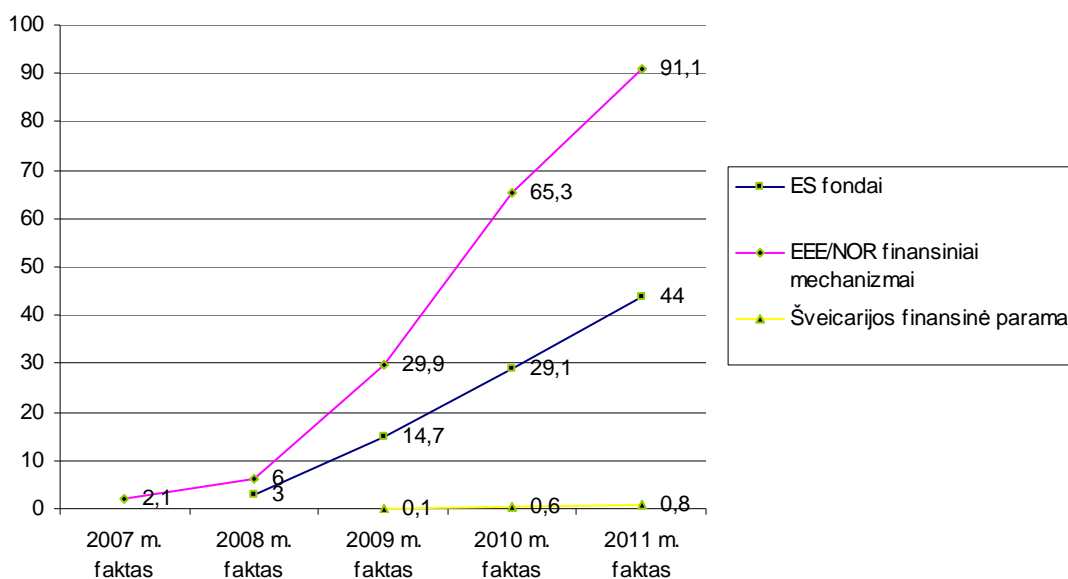
2007–2010 m. – Lietuvos Statistikos departamento duomenys; 2011 m. – Lietuvos Konvergencijos 2011 m. programoje patvirtintas tikslas.

2) Valdžios sektoriaus skola, BVP proc. – valdžios sektoriaus skola 2011 m., prognozuojama, sudarė 38,5 proc. nuo BVP. Lietuvos valdžios sektoriaus lygis ir toliau išlieka vienas mažiausių ES – remiantis EUROSTAT duomenimis, ES skolų lygio vidurkis 2010 metais buvo 80,1 proc. BVP (2009 m. – 74,7 proc. BVP).

3) Valdymo išlaidų dydis, palyginti su ankstesniais metais, proc. Siekiama, kad valstybės valdymo išlaidos kasmet mažėtų po 2 proc. Pagal apyskaitinius duomenis 2011 metais valdymo išlaidos buvo 1063935 tūkst. litų, t. y. 38224 tūkst. litų, arba 3,7 proc., daugiau nei 2010 metais (1025711 tūkst. litų). Atsižvelgiant į tai, kad pagal galiojančių teisės aktų nuostatas (Biudžeto sandaros įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių ir kt.) asignavimų valdytojai, tvirtindami savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos ir (ar) pavaldžių biudžetinių įstaigų bei kitų subjektų programų sąmatas, valdymo išlaidas (kitaip nei ankstesniais biudžetiniais metais) priskyrė prie atitinkamos valstybės funkcijų klasifikacijos grupės, kurioje rodomos institucijos išlaidymui (valdymui) skirtos lėšos, 2011 metais atitinkamai padidėjo valdymo išlaidos.

4) Panaudota ES fondų ir kitos finansinės paramos lėšų dalis iš visų Lietuvai skirtų ES fondų ir kitos finansinės paramos lėšų, proc.

ES fondų panaudojimas (2011 m. planas 48,6 proc., 2011 m. faktas 44 proc.): mažesnė rodiklio reikšmė pasiekta, kadangi struktūrinę paramą administruojančios institucijos vėlavo parengti dokumentaciją, reikalingą atitinkamų 2007–2013 m. veiksmų programų priemonėms įgyvendinti, vėlavo dalies paraiškų pateikimas ir vertinimas, taip pat projektų vykdytojai dėl administracinių gebėjimų stokos atsilieka nuo mokėjimo prašymų pateikimo grafikų įgyvendindami projektus ir ypač vykdydami viešuosius pirkimus. 2007–2013 m. ES fondų lėšos yra skirtos įvairiems Lietuvos ūkio sektoriams finansuoti: socialinės apsaugos, švietimo, sveikatos apsaugos, verslo, transporto, turizmo, aplinkosaugos, kultūros paveldo ir pan. Naudojant 2007–2013 m. ES fondų lėšas prisidedama prie Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategijos konvergencijos tikslui įgyvendinti pagrindinio tikslo įgyvendinimo: sparčiai gerinti sąlygas investuoti, dirbti ir gyventi Lietuvoje. Ekonominio sunkmečio sąlygomis 2007–2013 m. ES fondų lėšos yra svarbiausios finansinės priemonės ekonomikos nuosmukio padariniams sušvelninti ir ekonomikai skatinti. Iki 2011 m. gruodžio 31 d. finansuota beveik 5400 bendrai finansuojamų iš ES fondų lėšų projektų (toliau – projektas), kuriems paskirstyta daugiau kaip 18 mlrd. litų ES fondų lėšų (77,5 proc.), projektų vykdytojams ir rangovams išmokėtos ES lėšos projektams įgyvendinti siekė 10,3 mlrd. litų (44 proc.). Nors planuota rodiklio reikšmė nepasiekta, tik per 2011 m. projektams įgyvendinti išmokėta 3,5 mlrd. litų ES lėšų (15 proc.), tai yra 102 mln. litų daugiau nei per 2010 m. Nors ES lėšų išmokėjimo tempas, palyginti su 2010 m., yra padidėjęs nedaug, tačiau pažymėtina, kad per 2011 m. išmokėta ES lėšų suma yra didžiausia per visą ES paramos administravimo laikotarpį Lietuvoje. 2011 m. didžioji dalis ES fondų lėšų išmokėta projektams, įgyvendinamiems vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimo ir plėtros (393 mln. litų), viešosios paskirties pastatų renovavimo (164 mln. litų), transeuropinės reikšmės geležinkelio linijų modernizavimo ir plėtros (149 mln. litų), mokslo ir studijų infrastruktūros stiprinimo srityse (148 mln. litų).

Pažymėtina, kad ES fondų lėšų panaudojimo tempai nuolat spartėja: per 2009 m. projektų vykdytojams ir rangovams (prekių tiekėjams ir paslaugų teikėjams) projektams įgyvendinti išmokėta 12,3 proc. 2007–2013 m. ES fondų lėšų, per 2010 m. – 14,4 proc., per 2011 m. – 14,8 proc.

Šveicarijos finansinės paramos lėšų panaudojimas (2011 m. planas – 2 proc. 2011 m. faktas – 0,8 proc.): mažesnė rodiklio reikšmė pasiekta dėl užtrukusio teisės aktų projektų derinimo, vėlavus nevyriausybiinių organizacijų (toliau – NVO) fondo įgyvendinimo pradžiai (Paramos susitarimas su donoriais pasirašytas 2011 m. gegužės 3 d., paramai gauti pagal NVO subsidijų schemą gairės pareiškėjams paskelbtos 2011 m. spalio 1 d., o paraiškos iš potencialių paprojekčių vykdytojų rinktos iki 2011 m. gruodžio 15 d.), todėl 2011 m. didžioji išlaidų dalis, planuota skirti paprojekčių vykdytojams, nebuvo panaudota. Taip pat kiti projektų vykdytojai 2011 m. daugiausia vykdė tik pasirengimo projektams įgyvendinti darbus (rengė ir derino pirkimo dokumentus bei projektų įgyvendinimo sutartis) ir panaudojo tik projektams administruoti skirtą lėšų dalį. 2011 m. pabaigoje, net pusmečiu anksčiau, nei numatyta Pagrindų susitarime, Lietuva užbaigė paramos lėšų paskirstymo etapą. Pažymėtina, kad Šveicarijos finansinės paramos lėšų panaudojimo tempai didės nuo 2013 m., kai prasidės pačių projektų įgyvendinimas.

2004–2009 m. Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų panaudojimas (2011 m. planas – 95 proc. 2011 m. faktas – 91,1 proc.): mažesnė rodiklio reikšmė pasiekta, kadangi projektų vykdytojams atliekant viešuosius pirkimus prekės ir paslaugos buvo įsigytos pigiau nei planuota, dalis projektų išlaidų buvo pripažintos netinkamomis finansuoti, dėl bendrosios viešojo sektoriaus taupymo politikos buvo išleista mažiau atlyginimams skirtų lėšų nei planuota. 2011 m. buvo baigti įgyvendinti 2004–2009 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų individualūs projektai ir subsidijų schemos. Po 2010 m., kai parama buvo panaudojama intensyviausiai, išmokėta 77,2 mln. litų paramos, 2011 m. užbaigiant projektų įgyvendinimą panaudotos paramos lėšų dalis sumažėjo, išmokėtas paskutinis ketvirtis paramos lėšų (25,8 proc.), t. y. daugiau nei 56,3 mln. litų finansinių mechanizmų lėšų. 2011 m. didžioji dalis paramos lėšų išmokėta individualiems projektams (48,9 mln. litų), įgyvendinamiems sveikatos apsaugos, vaikų priežiūros ir kultūros paveldo srityje.

5) Savivaldybių biudžetų kreditinio įsiskolinimo dydis 2011 metais, palyginti su 2010 metais, proc. Buvo planuojama, kad savivaldybių kreditinis įsiskolinimas 2011 metais sumažės ne mažiau kaip 30 procentų, palyginti su 2010 metais. Savivaldybių biudžetų mokėtinos sumos 2012 m. sausio 1 d. yra 368,8 mln. litų, t. y. 12 mln. litų, arba 3,2 proc., mažesnės, palyginti su 2011 m. sausio 1 d. buvusiomis mokėtinomis sumomis (380,8 mln. litų). Pažymėtina, kad teisės aktuose (2011 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintose Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse) yra įpareigojimas savivaldybėms mažinti įsiskolinimus, tačiau Finansų ministerija turi ribotą poveikį savivaldybių priimamiems sprendimams dėl įsiskolinimų sumažinimo.

Pirmajam strateginiam tikslui įgyvendinti 2011 m. buvo vykdomos 2 programos.

2.1.1. Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas

Siekdama programos tikslo – siekti efektyvios Finansų ministerijos ir jos valdymo sričiai priklausiančių įstaigų veiklos – Finansų ministerija organizavo veiklą, susijusią su visų jai priskirtų funkcijų įgyvendinimu.

Mokesčių politika. Siekiant paskatinti smulkiojo verslo plėtrą 2011 m. priimtos ir nuo 2012 m. bus taikomos Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo pataisos, kuriomis nuo 500 tūkst. litų iki 1 mln. litų buvo padidinta pajamų riba, kurios neviršijus įmonėms taikomas mažesnis 5 proc. pelno mokesčio tarifas, o siekiant sudaryti paskatas informacinių technologijų verslo investicijas pritraukti į laisvasias ekonomines zonas, buvo praplėstas zonose vykdyti skatinamų veiklų sąrašas.

Skatinant racionalesnį ir efektyvesnį žemės naudojimą bei apleistų žemės plotų mažinimą ir siekiant pereiti prie žemės apmokestinimo nuo masiniu vertinimo būdu nustatytos vidutinės žemės rinkos vertės, 2011 m. priimtas Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymas (*plačiau žr. 4 skyriuje*).

Be to, 2011 m. priimtos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl verslo liudijimų išdavimo pataisos, kuriomis, be kita ko, patikslintas Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašas. Pratęstas lengvatinių pridėtinės vertės mokesčio tarifų taikymas šilumos energijai. Taip pat parengtas ir pateiktas Lietuvos Respublikos Seimui Mokesčių administravimo įstatymo pataisų projektas, kuriuo siekiama sudaryti prielaidas sumažinti pajamų slėpimo, įsigyto turto pagrindimo fiktyviais pajamų gavimo šaltiniais bei mokesčių nemokėjimo riziką, numatant mokesčių administratoriaus teisę rizikingiems mokesčių mokėtojams duoti nurodymą vykdyti atsiskaitymus tik negrynaisiais pinigais bei prievolę gyventojams informuoti apie reikšmingus atsiskaitymus grynaisiais pinigais. Projektu optimizuojamos mokestinės nepriemokos atidėjimo (išdėstymo) procedūros, numatomos priemonės, kuriomis užtikrinama mokesčių nedeklaravimo prevencija ir skatinama laiku vykdyti mokestines prievoles, taip pat, mažinant mokesčių mokėtojų administracinę naštą, numatoma galimybė atleisti mokesčių mokėtojus nuo palūkanų už mokestinę paskolą mokėjimo bei nuo tam tikrų teisės aktų reikalavimų vykdymo.

Tobulinant savitarpio pagalbos sistemą 2011 m. birželio 20 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos savitarpio pagalbos išieškant mokesčius įstatymas, kuriuo užtikrinamas greitos, veiksmingos ir vienodos pagalbos vykdant reikalavimus taikymas tarp Europos Sąjungos valstybių narių. Taip pat numatoma galimybė Lietuvos kompetentingoms institucijoms teikti kitoms ES valstybėms narėms prašymus išieškoti Lietuvai priklausančius mokesčius. Papildomai įgyvendinant Lietuvos Respublikos savitarpio pagalbos išieškant mokesčius įstatymą buvo priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimas Nr. 1386, kuriame detalizuojama Lietuvos Respublikos institucijų kompetencija teikiant pagalbą kitoms ES valstybėms narėms dėl mokesčių ir kitų pinigų sumų išieškojimo.

Taip pat atlikus verslo subjektams nustatytos administracinės naštos akcizinių prekių ženklavimo, kasos aparatų eksploatavimo ir kitose papildomų sąnaudų reikalaujančiose srityse sumažinimo galimybių analizę:

– 2011 m. balandžio 4 d. buvo priimtas finansų ministro įsakymas, kuriuo keičiamos Muitinės tarpininkų registravimo ir veiklos taisyklės – įgyvendinant vieno langelio principą, kai ūkio subjektas registruojamas muitinės tarpininku, jis prašymą įregistruoti muitinės tarpininku, civilinės atsakomybės draudimo polisą turi pateikti teritorinei muitinei, taip pat teritorinėje muitinėje atsiimti ir registravimo liudijimą (iki tol prašymą pateikdavo teritorinei muitinei, tačiau civilinės atsakomybės polisą pateikdavo ir registravimo liudijimą atsiimdavo Muitinės departamente). Be to, pasibaigus civilinės atsakomybės draudimo poliso galiojimo laikui ūkio subjektas nebeprivalės pateikti naujo poliso.

– 2011 m. vasario 23 d. buvo priimtas Vyriausybės nutarimas, kuriuo pakeisto Apdoroto tabako, etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų ženklavimo specialiais ženklais – banderolėmis taisyklės – atsisakyta prievolės ženklinėti banderolėmis alkoholinius gėrimus, skirtus keleiviams vartoti orlaiviuose (iki tol banderolėmis būdavo neženklunami tik alkoholiniai gėrimai, skirti vartoti keleiviams, oro transportu vykstantiems į paskirties tašką už Europos Bendrijų teritorijos).

– 2011 m. birželio 8 d. buvo priimtas Vyriausybės nutarimas, kuriuo pakeistas Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašas – atsisakyta prievolės profilaktiškai aptarnauti fiskalinius kasos aparatus. Tai sudaro prielaidas ūkio subjektams, naudojantiems fiskalinius kasos aparatus, sutaupyti apie 9 mln. litų per metus, taip pat sumažina darbo sąnaudas, susijusias su kasos aparatų profilaktinio aptarnavimo monitoringu (prievolė nepraleisti 12 mėnesių termino, aptarnavimo įmonės specialisto kvietimas, darbo nutraukimas aptarnaujant kasos aparatą ir pan.).

Skatinant užsienio valstybių rezidentus investuoti į Lietuvos Respublikos ūkį ir kartu užkirsti kelią mokesčių slėpimui, 2011 m. buvo didinamas dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių skaičius: parafuotos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys su Turkmėnistanu ir Pakistanu; pasirašyta dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis su Indija.

Vidaus auditas. Siekiant optimizuoti viešųjų juridinių asmenų, kurie valdo, naudoja valstybės ir savivaldybių turtą ir juo disponuoja, vidaus audito sistemoje dirbančių specialistų mokymą, finansų ministro 2011 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. 1K-199 buvo atlikti Viešųjų juridinių asmenų, kurie valdo, naudoja valstybės ir (arba) savivaldybės turtą ir juo disponuoja, vidaus auditorių ir asmenų, dirbančių vidaus audito srityje, atestacijos nuostatų pakeitimai.

Gerinant atliekamų vidaus auditų kokybę ir vertinant viešųjų juridinių asmenų vidaus audito tarnybų veiklos atitiktį Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymui ir kitiems teisės aktams, patikrintos 27 vidaus audito tarnybos.

Valstybės nekilnojamojo turto valdymas. Siekiant racionaliau ir efektyviau valdyti valstybės turtą, tobulinant teisinę ir administracinę sistemas, kurios sudarytų sąlygas įgyvendinti Centralizuoto turto valdymo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1597, numatytus centralizuoto valstybės turto valdymo tikslus ir uždavinius, finansų ministro 2010 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 1K-041 buvo patvirtintas Centralizuoto valstybės turto valdymo 2009–2016 metų strategijos įgyvendinimo 2009–2012 metų priemonių planas. Įgyvendindama minėtą strategiją Finansų ministerija 2011 metais parengė dešimties įstatymų projektų paketą, kurį suderinusi su suinteresuotomis institucijomis pateikė svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2011 m. gruodžio 7 d. nutarimu Nr. 1424 pritarė įstatymų projektams ir pateikė juos svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui (*plačiau žr. 4 skyriuje*).

Įgyvendindama strategijoje numatytą priemonę – užtikrinti informacijos kaupimą Valstybės turto informacinėje paieškos sistemoje (toliau – VTIPS) ir plėsti šios sistemos galimybes – Finansų ministerija įgyvendina ES fondų lėšomis finansuojamą projektą „VTIPS kūrimas, diegimas ir panaudojimas valstybės turtui valdyti“.

Finansų ministerijos veiklos viešinimas. 2011 metais Finansų ministerija nuosekliai ir operatyviai informavo visuomenę aktualiais viešųjų finansų klausimais. Daug dėmesio buvo skirta biudžeto, valstybės skolinimosi, viešojo sektoriaus apskaitos ir centralizuoto turto valdymo reformų, mokesčių administravimo tobulinimo, „Snoro“ banko nacionalizavimo klausimams bei

finansiniam raštingumui. Iš pastarųjų paminėtina, kad ministerija pradėjo projektą moksleiviams „Viešųjų finansų ambasadoriai“ ir dalyvavo tradiciniu tapusiame Ministro Pirmininko tarnybos projekte „Moksleiviai į Vyriausybę“.

Daugiausia populiarumo sulaukė Finansų ministerijos informacinė kampanija apie 2012 m. biudžetą, kurios sudėtine dalimi trečius metus iš eilės tapo bendras Finansų ministerijos ir DELFI projektas „Biudžetas 2012. Suplanuokite savo valstybės finansus“. Čia skaitytojai galėjo patys planuoti viešuosius finansus ir dalyvauti trijose apklausose. Pastarosiose savo nuomonę išsakė daugiau kaip 11 tūkst. DELFI skaitytojų, o pasiūlymus dėl 2012 viešųjų finansų pajamų ir išlaidų pasiūlė daugiau nei 3,5 tūkst. žmonių.

Viena iš pagrindinių informavimo priemonių buvo Finansų ministerijos interneto svetainė, kurios lankomumas toliau augo (2011 m. augo 3 proc. palyginus su 2010 m.).

Finansų ministro valdymo srities įstaigų veikla. Siekdama efektyvios finansų ministro valdymo sričiai priklausančių įstaigų veiklos Finansų ministerija 2011 metais rengė finansų ministro valdymo sričiai priskirtų įstaigų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektus. Parengti sprendimų, numatytų Biudžetinių įstaigų įstatyme ir reikalingų Lietuvos statistikos departamentui ir teritorinėms statistikos įstaigoms reorganizuoti, projektai. Įvertintos ir suderintos su finansų ministru Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos administracijos struktūros, leidusios optimizuoti šių įstaigų veiklą ir užtikrinančios racionalų išteklių panaudojimą (VMI administracijos struktūra su finansų ministru suderinta 2011 m. birželio 30 d., Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos administracijos struktūra su finansų ministru suderinta 2011 m. vasario 1 d.), parengus finansų ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymo Nr. 1K-104 „Dėl Konkurso į apskaitos standartų komiteto narius organizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektą ir jį priėmus, supaprastintos pretendentų į Apskaitos standartų komiteto narius atrankos ir priėmimo procedūros ir reglamentuota nuolatinės atrankos į Apskaitos standartų komiteto narius komisijos darbo tvarka. Parengus Lietuvos Respublikos tarnybos Lietuvos Respublikos muitinėje statuto pakeitimo projektą ir Lietuvos Respublikos Seimui jį priėmus, įgyvendintas Lietuvos Respublikos muitinės valdymo centralizavus personalo ir finansų valdymo funkcijas ir užtikrinus efektyvesnę ir ekonomišką jų atlikimą tobulinimas. Parengus Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo pakeitimo projektą, inicijuotas Lietuvos Respublikos muitinės sistemos pertvarkymas, dėl kurio būtų optimizuotas Lietuvos Respublikos muitinės valdymas ir sumažintas jam reikalingų valstybės biudžeto lėšų poreikis. Užtikrinant Finansų ministerijos valdymo tobulinimo darbo grupės sprendimų įgyvendinimą, 2011 metais taip pat parengti sprendimų, numatytų Viešųjų įstaigų įstatyme, reikalingų finansų ministro valdymo srities viešųjų įstaigų – Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo instituto ir Audito ir apskaitos tarnybos – pertvarkymui į biudžetines įstaigas užtikrinti, projektai (parengtas finansų ministro įsakymo „Dėl viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo instituto pertvarkymo į biudžetinę įstaigą“ projektas, finansų ministro įsakymo „Dėl viešosios įstaigos Audito ir apskaitos tarnybos pertvarkymo į biudžetinę įstaigą“ projektas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešosios įstaigos Audito ir apskaitos tarnybos ir viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo instituto pertvarkymo“ projektas).

Tarp Finansų ministerijos asignavimų yra numatyti asignavimai Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnybai prie Finansų ministerijos, Finansų ministerijos mokymo centrui, viešajai įstaigai Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo institutui, viešajai įstaigai Audito ir apskaitos tarnybai ir viešajai įstaigai Centrinei projektų valdymo agentūrai, Valstybinei lošimų priežiūros komisijai.

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos 2011 metais parengė ir patvirtino 172 saugiųjų dokumentų blankų ir saugiųjų dokumentų blankų grafinius projektus, 183 kartus vyko atlikti saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų etalonų gamybos priežiūros, teisės aktų nustatytais terminais 186 saugiesiems dokumentams ir saugiesiems dokumentų blankams parengė technologinės apsaugos priemonių aprašus (trimis lygiais – visuomenei, specialistams, ekspertams), įmonėse atliko saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų kokybės tikrinimus, atliko 20 licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi tikrinimų. Finansų ministerijos mokymo centras 2011 metais suorganizavo 798 kvalifikacijos tobulinimo renginius (mokymus). Siekdamas įtvirtinti pažangios praktikos principus, Finansų ministerijos mokymo centras tęsė iš ES struktūrinių fondų finansuojamo projekto „Valstybės tarnautojų, dirbančių finansų kontrolės ir vidaus audito srityje, administracinių gebėjimų stiprinimas“ įgyvendinimą. Viešoji įstaiga Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo institutas, įgyvendindama jai keliamus uždavinius ir siekdama tvarios turto vertinimo plėtros Lietuvoje bei tinkamai pasirengti Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimui, tobulino turto ir verslo vertinimą reglamentuojančią teisinę bazę. 2011 metais daug dėmesio buvo skiriama turto ir verslo vertintojų bei turto ir verslo vertinimo įmonių veiklos kontrolei. Nemažas dėmesys skirtas turto ir verslo vertintojų kvalifikacijos tobulinimui (suorganizuota 14 kvalifikacijos kėlimo seminarų turto ir verslo vertinimo tematika). Viešoji įstaiga Audito ir apskaitos tarnyba 2011 metais, siekdama tenkinti viešuosius interesus ir užtikrinti finansinių ataskaitų informacijos vartotojų pasitikėjimą audituotomis finansinėmis ataskaitomis bei sudaryti ūkio subjektams galimybę parengti finansines ataskaitas, kuriose rodoma pagrįsta ir teisinga jų finansinė būklė, o finansinių ataskaitų informacijos vartotojams priimti teisingus sprendimus, atliko auditorių ir audito įmonių viešąją priežiūrą, rengė verslo apskaitos standartus ir jų metodines rekomendacijas, aiškino verslo apskaitos standartų praktinį taikymą. Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra 2011 metais atliko projektų, finansuojamų iš ES, tarptautinių institucijų, valstybės ir kitų lėšų, vertinimą, atranką, priežiūrą ir kitas su projektų administravimu susijusias funkcijas pagal teisės aktuose nustatytas procedūras.

Finansų ministerijos struktūros pokyčiai. Taip pat siekiant tobulinti Finansų ministerijos ir jai pavaldžių institucijų ir įstaigų valdymą, didinti jų veiklos efektyvumą, racionaliai naudoti valstybės lėšas ir mažinti išlaidas 2011 m. toliau veiklą tęsė Finansų ministerijos valdymo tobulinimo darbo grupė (toliau – VTDG). Įgyvendindama 2011 m. veiklos plano priemones VTDG pritarė Finansų ministerijos valdymo struktūros pertvarkymo schemai: 2011 m. balandžio 1 d. ES sanglaudos politikos ir struktūrinės paramos koordinavimo ir Veiksmų programų valdymo departamentai sujungti į ES struktūrinės paramos valdymo departamentą. Taip pat panaikintas Biudžeto departamento Valstybės fondų skyrius ir Fiskalinės politikos departamento Ekonominės politikos koordinavimo skyrius. Skyrių valstybės tarnautojai perkelti į kitus Finansų ministerijos administracijos padalinius, siekiant optimaliai išnaudoti jų patirtį ir gebėjimus. Taip pat 2011 m.

panaikinta viena ministro patarėjo pareigybė. Atlikus Finansų ministerijos struktūrinę pertvarką 2011 m. pagerėjo darbuotojų skaičiaus, tenkančio vienam vadovaujančiam darbuotojui, rodiklis, t. y. 2,92 (2010 m. šis rodiklis sudarė 2,90).

Siekiant programos tikslo – optimizuoti valstybės lėšų planavimą, naudojimą ir valdymą panaudojant informacines technologijas – 2011 m. toliau buvo tęsiama viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reforma.

Vadovaujantis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų (toliau – VSAFAS) reikalavimais, tobulinama valstybės išdo apskaita ir atskaitomybė, siekiant buhalterinę apskaitą tvarkyti taikant kaupimo principą. Valstybės išdo apskaitai tvarkyti pagal VSAFAS reikalavimus 2011 m. baigtas valstybės išdo finansų valdymo ir apskaitos informacinės sistemos (toliau – FVIS) diegimas, aprašyti ir optimizuoti valstybės išdo veiklos procesai, susiję su finansų valdymu ir apskaita.

2011 m. baigtas Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinės sistemos (toliau – VSAKIS) kūrimas ir diegimas, atlikta jos bandomoji eksploatacija ir naudojant VSAKIS pirmą kartą parengtos valstybės konsoliduotosios finansinės ataskaitos. Sistemą naudoja apie 4000 viešojo sektoriaus subjektų.

2011 m. buvo baigtas Finansų valdymo ir apskaitos informacinės sistemos (toliau – FVAIS), kaip tipinio sprendimo apskaitai tvarkyti, diegimas įstaigose, kurių vadovai yra asignavimų valdytojai, ir pavaldžiose įstaigose (iš viso apie 150 įstaigų). Siekiant optimizuoti mokėjimo paraiškų teikimo procesus, 2011 m. toliau buvo palaikoma ir plėtojama Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistema (toliau – VBAMS). Ši sistema yra integruota su FVIS, FVAIS ir VSAKIS. VBAMS pritaikyta prie naujų viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų, įgyvendinti Viešojo sektoriaus apskaitos informacinės sistemos galimumo studijoje pateikti pasiūlymai dėl sistemos integracijos su viešojo sektoriaus subjektų informacinėmis sistemomis.

Taupant valstybės lėšas, racionaliau išnaudojant turimus išteklius FVAIS ir VSAKIS projektuose pritaikytos naujausios informacinių technologijų srities tendencijos – pakartotinis investicijų panaudojimas (panaudojant jau turimą įrangą, licencijas, specialistų kompetenciją), bendrų sprendimų taikymas institucijų veiklai, kai kelios institucijos naudojasi ta pačia sistema, įgyvendinti centralizavimo principai (sistemų palaikymas ir priežiūra vykdomi centralizuotai).

Siekiant programos tikslo – užtikrinti tinkamą ES ir kitos finansinės paramos administravimą – toliau buvo tobulinama ES fondų ir kitos tarptautinės finansinės paramos administravimo sistema ir užtikrinamas visų administravimo veiklų įgyvendinimas.

Šveicarijos finansinės paramos administravimas. 2011 m. baigtas paramos sutarčių sudarymas su donorais įgyvendinant Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą (pasirašytos sutartys dėl visos Lietuvai skirtos paramos). Siekiant tinkamai koordinuoti Šveicarijos finansinę paramą, parengti ir patvirtinti paramai administruoti ir įgyvendinti reikalingi teisės aktai (finansavimo ir įgyvendinimo Lietuvoje taisyklės, NVO subsidijų schemos įgyvendinimo taisyklės ir gairės pareiškėjams).

EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimas. 2011 m. buvo užbaigtas 2004–2009 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų Techninės paramos projekto veiklų įgyvendinimas. 2004–2009 m. paramos laikotarpio užbaigimo proga buvo suorganizuotas paramos naudą viešinančios vaizdo medžiagos sukūrimas, kuri vėliau buvo transliuota per keletą nacionalinių televizijos kanalų bei internete, surengtas baigiamasis renginys. Suorganizuotas 2004–2009 m. paramos poveikio Lietuvai nepriklausomas išorinis vertinimas.

2011 m. buvo tęstos derybos su donorais dėl 2009–2014 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo sistemos Lietuvoje kūrimo ir konkrečių finansuotinių sričių ir priemonių. Buvo parengti ir pasirašyti susitarimo memorandumai, nustatantys konkrečias finansuotinas programas bei paramos valdymo ir kontrolės sistemą (2011 m. balandžio 5 d. pasirašytas susitarimo memorandumas dėl Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo Lietuvoje ir 2011 m. gegužės 18 d. pasirašytas susitarimo memorandumas dėl EEE finansinio mechanizmo). Parengtas ir pateiktas tvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2009–2014 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo Lietuvoje“ projektas (nutarimas patvirtintas 2012 m. sausio 18 d.). Pradėtas programų rengimo procesas – organizuotas programų operatorių mokymas ir vykdytos konsultacijos programų rengimo klausimais.

ES fondų administravimas.

PHARE. Siekiant įtvirtinti Europos Komisijos (toliau – EK) keliamus baigtų įgyvendinti PHARE programos ir Pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės projektų reikalavimus užtikrinti tinkamą įgyvendintų projektų pasiektų tikslų ir rezultatų tęstinumą iki atitinkamos programos įgyvendinimo pabaigos ir informacijos apie planuojamus ir įvykusius pasikeitimus, įgyvendinimus projektą, pateikimą EK, parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 31 d. nutarimo Nr. 953 „Dėl Finansinių Europos Sąjungos paramos programų lėšų valdymo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektas, kuris priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 15 d. nutarimu Nr. 714.

EQUAL. Baigus įgyvendinti Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programą, 2011 m. EK Lietuvos Respublikai pervedė galutinį likutį – 0,024 mln. eurų (dalis galutinio likučio – 0,075 mln. eurų – buvo pervesta 2010 m.).

BPD. Baigus įgyvendinti 2004–2006 m. ES struktūrinių fondų paramos Lietuvai, teiktos pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrąjį programavimo dokumentą (BPD) projektus, EK 2011 m. pervedė ES struktūrinio Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo galutinį likutį – 5,85 mln. eurų. Kitų ES struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo, Europos Socialinio fondo ir Žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės) galutinius likučius – 38,59 mln. eurų – EK Lietuvos Respublikai turėtų pervesti 2012 m.

INTERREG IIIA. Finansų ministerija, atlikdama mokėjimo institucijos funkcijas, parengė ir 2011 m. kovo 30 d. išsiuntė Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) kaimynystės programos galutinio mokėjimo paraišką, baigus įgyvendinti minėtą programą. Pagal Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA programą panaudota 35 mln. eurų ES lėšų, iš kurių Lietuvos dalis – 14 mln. eurų. Įvertinusi galutinio mokėjimo paraišką, EK 2012 m. turėtų pervesti Lietuvos Respublikai 0,55 mln. eurų.

Ignalinos programa. Finansų ministerija, atlikdama 2007–2013 metų Ignalinos programos lėšų valdymo institucijos funkcijas, 2011 m. patikrino, patvirtino ir pateikė Energetikos ministerijai

4 iš Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – CPVA) gautas 2007–2013 metų Ignalinos programos nacionalinės agentūros mokėjimo paraiškas, kuriose CPVA prašė pervesti 235,95 mln. litų 2007–2013 metų Ignalinos programos lėšų. Taip pat Finansų ministerija parengė ir 2011 m. balandžio 19 d. pateikė Energetikos ministerijai 2006 m. Ignalinos programos galutinę išlaidų deklaraciją EK.

Sanglaudos fondas. Atliekant 2000–2006 metų Sanglaudos fondo (toliau – Sanglaudos fondas) vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijos funkcijas, 2011 m. gruodžio 31 d. baigta įgyvendinti 11 paskutinių Sanglaudos fondo projektų. Iš viso per Sanglaudos fondo paramos įgyvendinimo laikotarpį buvo įgyvendinti transporto ir aplinkos apsaugos sektoriaus (įskaitant techninę paramą) projektai. Iki 2011 m. gruodžio 31 d. rangovams išmokėta 812 471,04 tūkst. euro Sanglaudos fondo lėšų (98,4 proc. skirto limitu). EK pateiktos 37 projektų galutinio mokėjimo paraiškos kartu su galutinėmis projektų įgyvendinimo ataskaitomis (transporto sektoriaus – 18, aplinkos apsaugos sektoriaus – 17, techninės paramos sektoriaus – 2). Per 2011 m. EK buvo pateiktos 7 tarpinio mokėjimo paraiškos, kuriose prašoma pervesti 20,03 mln. eurų, ir 11 galutinio mokėjimo paraiškų, kuriose prašoma pervesti 28,03 mln. eurų, kartu su galutinėmis projektų įgyvendinimo ir lėšų panaudojimo ataskaitomis. Per 2011 m. iš EK buvo gauta 22,13 mln. eurų. Galutinės išmokos iš EK gautos 16 projektų. 15 projektų galutiniams paramos likučiams iš EK gauti būtini dokumentai turi būti pateikti iki 2012 m. birželio 29 d., nes 2011 m. buvo patvirtinti 11 projektų EK sprendimų pakeitimai pratęsti projektų galutinę išlaidų tinkamumo finansuoti datą iki 2011 m. gruodžio 31 d.

Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną programa. Finansų ministerija atlikdama tvirtinančiosios institucijos funkcijas, per 2011 metus EK pateiktė 3 tarpinio mokėjimo paraiškas, kuriose iš EK prašyta ir gauta 18,11 mln. eurų (62,54 mln. litų). Siekiant užtikrinti tinkamą ES ir bendrojo finansavimo lėšų administravimą, parengtas ir patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-363 „Dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną programos projektų išlaidų apmokėjimo ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektas.

ES 2007–2013 m. struktūrinė parama. Siekiant efektyviai ir tinkamai panaudoti ES 2007–2013 m. techninės paramos lėšas, 2011 metais buvo vykdoma institucijų apklausa apie ES 2007–2013 m. techninės paramos lėšų poreikį veiksnių programoms administruoti iki 2015 m. pabaigos. Įvertinus institucijų pateiktus poreikius bei siekiant racionaliai naudoti ES struktūrinę paramą, buvo atliktas Techninės paramos veiksnių programos lėšų perskirstymas Žmogiškųjų išteklių veiksnių programos prioritetams.

Įgyvendinant Techninės paramos veiksnių programoje, patvirtintoje Europos Komisijos 2007 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. K(2007)6717, įtvirtintas nuostatas dėl valstybės tarnautojų ir darbuotojų nuoseklios kvalifikacijos kėlimo ir motyvacijos stiprinimo sistemos sukūrimo, pradėti vykdyti šios sistemos kūrimo etapai. Atlikto visų ES struktūrinę paramą administruojančių institucijų tyrimo metu nustatytos ES struktūrinę paramą administruojančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos tobulinimo gairės, parengtas minimalių ES struktūrinę paramą administruojančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų kompetencijų aprašas.

Siekiant užtikrinti ES 2007–2013 m. struktūrinės paramos administravimo sistemos lankstumą ir sudaryti sąlygas atsiradusioms naujoms institucijoms laiku skirti Atsakomybės ir

funkcijų paskirstymo tarp institucijų taisyklėse numatytoms funkcijoms atlikti reikalingą finansavimą buvo parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimo Nr. 780 „Dėl Techninės paramos administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas (priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 378).

Siekiant supaprastinti ir palengvinti techninės paramos gavėjų, kuriems skiriama ES 2007–2013 m. techninė parama veiksmų programoms administruoti, atsiskaitymo už įgyvendintus techninės paramos prioritetų stebėsenos rodiklius, tvarką buvo parengta ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. 1K-005 patvirtinta Žmogiškųjų išteklių plėtros, Ekonomikos augimo, Sanglaudos skatinimo, Techninės paramos veiksmų programų prieduose numatytų veiksmų programų administravimo priemonių įgyvendinimo stebėsenos rodiklių matavimo ir skaičiavimo metodika.

Administruojant 2007–2013 m. ES struktūrinę paramą, atsižvelgiant į Europos Audito Rūmų, EK, Valstybės kontrolės auditų išvadas ir pateiktas rekomendacijas, ES struktūrinės paramos vertinimų rezultatus, Lietuvos ir kitų ES šalių gerosios praktikos pavyzdžius, buvo tobulinama ES struktūrinės paramos valdymo ir kontrolės sistema: tobulinami ES struktūrinės paramos naudojimą reglamentuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai, plėtojamos elektroninės ES struktūrinės paramos administravimo priemonės, skirtos projektų vykdytojams ir paramą administruojančioms institucijoms. 2011 m. EK pateiktos 4 veiksmų programų įgyvendinimo ataskaitos, kurias EK patvirtino.

Tobulinant ES struktūrinės paramos administravimą, parengtas ir 2011 m. lapkričio 9 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 1K-358 patvirtintas finansų ministro 2009 m. vasario 17 d. įsakymo Nr. 1K-039 „Dėl Išlaidų deklaracijos formos, Metodinių išlaidų deklaracijų rengimo rekomendacijų ir Projektų finansinės būklės ataskaitos formos patvirtinimo“ pakeitimas. Taip pat parengtas ir 2011 m. gruodžio 22 d. institucijoms derinti pateiktas 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos gražintinų ir gražintų lėšų administravimo ir gražintinų ir gražintų lėšų ataskaitos rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 1K-184 pakeitimo projektas, kuriame aprašyta lėšų koregavimo administravimo tvarka, kiti su gražintinų ir gražintų lėšų administravimu susiję pakeitimai.

Pagal 2007–2013 metų veiksmų programas per 2011 metus EK pateiktos 36 tarpinio mokėjimo paraiškos, kuriose iš EK prašyta 1 101,52 mln. eurų (3 803,34 mln. litų). Per 2011 m. pagal šias programas gauta 937,79 mln. eurų (3 238,01 mln. litų).

Siekdama užtikrinti ES fondų lėšų panaudojimo efektyvumą ir išvengti ES fondų lėšų panaudojimo pažeidimų, 2011 m. Finansų ministerija tikrino, kaip tarpinės ir įgyvendinančiosios institucijos yra pasirengusios vykdyti joms vadovaujančiosios institucijos suteiktas funkcijas. Taip pat kiekvieną 2011 m. ketvirtį buvo atliekami rizikų valdymo planuose numatyti patikrinimai, siekiant įsitikinti tinkamu vadovaujančiosios institucijos pavestų užduočių vykdymu. Buvo atliekama nuolatinė 2007–2013 m. ES fondų lėšų panaudojimo stebėseną ir kas ketvirtį teikiamos ataskaitos Vyriausybei kartu su pasiūlymais dėl ES fondų lėšų panaudojimo paspartinimo.

Tobulinant ES struktūrinės paramos naudojimą reglamentuojančius teisės aktus ir kitus dokumentus, užtikrinant skaidrų ir efektyvų ES struktūrinės paramos naudojimą įgyvendinant 2007–2013 metų veiksmų programas ir nacionalinės politikos tikslus ir tinkamai rengiantis 2014–

2020 m. programavimo laikotarpiui, 2011 m. buvo įgyvendinamos skirtingos ES struktūrinės paramos vertinimo veiklos: nustatytos prioritetingos vertinimo kryptys 2012 m., parengtas ir patvirtintas 2012 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos vertinimo planas. Per 2011 metus koordinuota ir atlikta 16 vertinimų (iš jų 9 įgyvendino Finansų ministerija), pagal kurių išvadas pateiktos 194 rekomendacijos (iš jų priimtose įgyvendinti 173) dėl ES struktūrinės paramos įgyvendinimo tobulinimo esamu programavimo laikotarpiu, rezultatyvumo, tvarumo ir poveikio bei racionalaus jos panaudojimo 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu.

ES 2014–2020 m. struktūrinė parama. 2011 m. nacionaliniu lygiu vyko aktyvūs pasirengimo panaudoti ES 2014–2020 m. struktūrinę paramą darbai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1224 sukurtoje Komisijoje ES 2014–2020 m. struktūrinės paramos klausimams spręsti posėdžiuose (iš viso įvyko 8 posėdžiai) svarstyti galimi transporto, švietimo, socialinės, sveikatos, aplinkos apsaugos, ūkio, energetikos, informacinės visuomenės, žemės ūkio, žuvininkystės, regioninės plėtros, kultūros sričių bei horizontalūs žinių visuomenės ir jaunimo sričių ES struktūrinės paramos panaudojimo prioritetai po 2013 m. bei parengtas šių galimų valstybės ilgalaikių ir vidutinės trukmės prioritetų po 2013 m. apibendrinimo dokumentas.

2011 m. spalio 6 d. EK paskelbus 2014–2020 m. ES sanglaudos politikos reglamentų projektus parengtos ir su suinteresuotosiomis institucijomis suderintos preliminarios Lietuvos Respublikos pozicijos dėl minėtųjų dokumentų. Finansų ministerija taip pat aktyviai dalyvavo EK darbo grupės posėdžiuose, kuriuose buvo nagrinėjami su ES sanglaudos politika susiję klausimai.

Siekdama programos tikslo – skatinti viešojo ir privataus sektorių partnerystę Lietuvoje – ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 metais patvirtintą Viešojo ir privataus sektorių partnerystės (toliau – VPSP) skatinimo 2010–2012 metų programą Finansų ministerija pateikė projektus įgyvendinančioms institucijoms išvadas dėl trijų centrinės valdžios VPSP projektų, kuriems pritarė Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Taip pat įgyvendinant Finansų ministerijos bei viešosios įstaigos CPVA projektą „VPSP skatinimas“, finansuojamą ES fondų lėšomis, buvo parengtos ir interneto svetainėje www.ppplietuva.lt publikuojamos metodikos partnerystės projektų rengėjams, rengiami mokymai VPSP tema valstybės ir savivaldybių institucijų atstovams, kompetencijų centras teikė konsultacijas, dalyvavo darbo grupių veiklose. Įgyvendindama projektą „VPSP skatinimas“ Finansų ministerija 2011 metais parengė viešojo pirkimo dokumentus projekto dalyvių tikslinės grupės kvalifikacijos kėlimo renginių VPSP temomis organizavimo paslaugoms įsigyti. Įgyvendinus šią priemonę projekto tikslinės grupės nariams – valstybės ir savivaldybių darbuotojams, dalyvaujantiems rengiant VPSP projektus, – bus sudarytos sąlygos tobulinti savo žinias ir kompetenciją dalyvaujant konferencijose, seminaruose ir kituose renginiuose VPSP temomis.

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymu patvirtinto VPSP skatinimo 2010–2012 metų programos įgyvendinimo priemonių plano uždavinį dėl teisinės VPSP aplinkos tobulinimo, Finansų ministerija 2011 metais parengė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 7 d. nutarimu Nr. 805 (Žin., 2011, Nr. 84-4102) patvirtino Asmens, įsigyjančio steigiamos akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, kurią steigiant dalyvauja valstybė ar savivaldybė, akcijų, atrinkimo viešo konkurso būdu tvarkos aprašą.

01.002 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir matavimo vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
Siekti efektyvios Finansų ministerijos ir jos valdymo sričiai priklausančių įstaigų veiklos					
R-01-02-01-01	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. veiklos prioritetų vertinimo rodiklių įgyvendinimas (proc.)	100	79	79	Neįgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. veiklos prioritetai: valdymo išlaidų mažinimo (žr. 1 strateginio tikslo 3 efekto kriterijus); savivaldybių kreditinio išskolinimo mažinimo (žr. 1 strateginio tikslo 5 efekto kriterijus); biudžeto rengimo ir vykdymo sistemos reformos teisės aktai parengti ir derinami su atsakingomis institucijomis, Vyriausybei bus pateikti 2012 m.; visiškas verslo liudijimų išdavimas, įskaitant prašymų priėmimą, elektroniniu būdu bus įgyvendintas tik sukūrus Mokesčių mokėtojų švietimo ir konsultavimo sistemą (ESKIS), t. y. 2012 m.
R-01-02-01-02	Pasiekta Finansų ministerijos valdymo sričiai priklausančių įstaigų strateginiuose veiklos planuose numatytų programų tikslams įgyvendinti nustatytų rezultato kriterijų reikšmių dalis (proc.)	100	99,1	99,1	
R-01-02-01-03	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonių, numatytų vykdyti atitinkamais metais, įvykdymas (proc.)	100	95	95	Neįgyvendintos priemonės: valdymo išlaidų mažinimo (žr. 1 strateginio tikslo 3 efekto kriterijus); ESKIS sistema bus baigta diegti 2013 m.
1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti teisės aktais Finansų ministerijai pavestų finansų srities valstybės valdymo funkcijų vykdymą					
P-01-02-01-01-01	Parengta Konvergencijos programa, apibrėžianti vidutinio laikotarpio ekonominės politikos tikslus – sumažinti valdžios sektoriaus deficitą iki 3 procentų BVP ir toliau siekti 0,5	1	1	100	

	procento BVP struktūrinio pertekliaus				
P-01-02-01-01-02	Parengtas einamųjų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, atitinkantis Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus (vnt.)	1	1	100	
P-01-02-01-01-03	Pasirašytų dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių skaičius	2	3	150	2011 m. parafuotos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys su Turkmėnistanu, Pakistanu, pasirašyta dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis su Indija.
P-01-02-01-01-04	Finansų ministerijos valstybės tarnautojų, tobulinusių kvalifikaciją rengiantis Lietuvos pirmininkavimui ES, skaičius (vnt.)	25	63	252	Dėl Užsienio reikalų ministerijos įgyvendinamo tikslinio projekto Finansų ministerijos darbuotojai turėjo daugiau galimybių tobulinti kvalifikaciją, rengiantis Lietuvos pirmininkavimui ES.
P-01-02-01-01-05	Finansų ministerijos teikiamos informacijos visuomenei aktualiais klausimais sklaida (publikacijų žiniasklaidoje panaudojant ministerijos pateiktą informaciją dalis, proc.)	76	80	106	
P-01-02-01-01-06	Finansų ministerijos interneto svetainės lankytojų skaičiaus didėjimas (proc.)	5	3	60	Mažesnę nei planuota interneto svetainės lankytojų skaičiaus augimą iš esmės lėmė 2011 m. birželį–rugpjūtį (t. y. vasaros atostogų metu) labiau nei ankstesniais metais sumažėjęs interneto svetainės lankomumas
P-01-02-01-01-07	Mokymuose dalyvavusių asmenų, kurie sėkmingai baigė mokymą ir gavo mokymo pažymėjimus, dalis (proc.)	90,11	97,29	107,96	
1 tikslo 2 uždavinys – užtikrinti Finansų ministerijos valdymo sričiai priklausančioms įstaigoms priskirtų funkcijų vykdymą					
P-01-02-01-02-01	Išorės audito dėl CPVA atliekamo programų ir projektų, finansuojamų iš ES, tarptautinių institucijų, valstybės ir kitų lėšų, administravimo metu nustatyti reikšmingi neatitikimai (vnt.)	0	0	100	
P-01-02-01-02-02	Pasiekta VŠĮ Audito ir apskaitos tarnybos	100	100	100	

	metiniame veiklos plane numatytų atliekamos auditorių ir audito įmonių veiklos viešosios priežiūros ir verslo apskaitos standartų (naujų ir esamų pakeitimų) rengimo ir aiškinimo vertinimo kriterijų reikšmių dalis (proc.)				
P-01-02-01-02-03	Pasiekta VŠĮ Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo instituto metiniame veiklos plane numatytų atliekamos turto vertintojų ir turta vertinančių įmonių veiklos valstybinės priežiūros, turto vertintojų kvalifikacijos užtikrinimo ir efektyvios turto vertinimo vadybos vertinimo kriterijų reikšmių dalis (proc.)	100	91	91	Nepaisant gausaus kvalifikacijos egzaminuose dalyvavusių pretendentų skaičiaus (130), turto vertintojo kvalifikacija suteikta 66 egzaminus išlaikiusiems pretendentams (43 – vertintojų asistentai, 23 – turto vertintojai). Egzaminus išlaikė tik apie 50 procentų juos laikusių asmenų dėl žmogiškojo faktoriaus (gebėjimų) – nepakankamo pasirengimo egzaminui.
P-01-02-01-02-04	Išleistų į apyvartą technologiškai apsaugotų saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų skaičiaus pokytis, palyginti su praėjusiais metais išleistų į apyvartą technologiškai apsaugotų saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų skaičiumi (vnt.)	7	8	114	
P-01-02-01-02-05	Kvalifikaciją tobulinusių Finansų ministerijos, jos reguliavimo sričiai priklausančių organizacijų ir kitų institucijų ir organizacijų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičius	18500	19784	106,9	
P-01-02-01-02-06	Atliktų loterijų ir lošimų organizatorių patikrinimų ir jų metu nustatytų pažeidimų santykis, proc.	60	35	58,3	Atliekant loterijų ir lošimų organizatorių tikrinimus, 2011 metais buvo nustatyta mažiau pažeidimų, nei buvo planuota, nes tikrinami subjektai darė mažiau pažeidimų, o tai tiesiogiai susiję su Priežiūros komisijos veikla, mažinant našta verslui, taip pat dėl skirto didesnio dėmesio pažeidimų prevencijai.
2 tikslas – optimizuoti valstybės lėšų planavimą, naudojimą ir valdymą bei valstybės turto valdymą					

panaudojant informacines technologijas					
R-01-02-02-01	Finansų ministerijos veikloje valstybės lėšų planavimui, naudojimui ir valdymui taikomų pažangių informacinių technologijų, kurias diegiant ar modifikuojant optimizuojami valstybės lėšų planavimo, naudojimo ir valdymo veiklos procesai, skaičius	5	5	100	
2 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformos įgyvendinimą					
P-01-02-02-01-01	Sukurtų naujų optimizuotų ir modernizuotų sistemos funkcijų skaičius	4	4	100	
P-01-02-02-01-02	Užtikrintas technologinių komponentų gamintojo palaikymas turimoms VBAMS NAV licencijoms (proc.)	100	100	100	
P-01-02-02-01-04	Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės bei informacinių sistemų diegimo konsultacinio centro suteiktų paslaugų viešojo sektoriaus subjektams procentas	60	60	100	
3 tikslas – užtikrinti tinkamą ES fondų ir kitos finansinės paramos administravimą					
R-01-02-03-01	Šveicarijos finansinės paramos techninės paramos fondo įgyvendinimas (pripažintos tinkamos finansuoti ir išmokėtos paramos procentas nuo skirtos pagal paramos sutartį)	36	14	39	Kvalifikacijos kėlimo mokymuose dalyvavo mažiau žmonių, renginių organizavimo, viešinimo atributikos, vertimo ir kurjerio paslaugų išlaidos įvykdžius viešuosius pirkimus buvo mažesnės nei planuota. Neįdarbinus darbuotojo pagal darbo sutartį lėšos darbo užmokesčiui liko nepanaudotos.
R-01-02-03-02	2004–2009 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos projekto įgyvendinimas (pripažintos tinkamos finansuoti ir išmokėtos paramos procentas nuo skirtos pagal paramos sutartį)	100	97	97	Vykdamas viešuosius pirkimus prekės ir paslaugos buvo įsigytos pigiau nei planuota. Išleista mažiau atlyginimams skirtų lėšų nei planuota. Kadangi Norvegijos ambasada išspausdino panašaus turinio informacinius bukletus, siekiant nedubliuoti, nebuvo nupirkta planuota informacinio bukletų spausdinimo paslauga.

R-01-02-03-03	EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų NVO fondo administravimas (pripažintos tinkamos finansuoti ir išmokėtos paramos procentas nuo numatytos pagal administravimo paslaugų sutartį)	100	94	94	Projektų vykdytojams atliekant viešuosius pirkimus prekės ir paslaugos buvo įsigytos pigiau nei planuota. Dalis projektų išlaidų buvo pripažintos netinkamomis finansuoti.
R-01-02-03-04	ES fondų lėšų naudojimo plano techninės paramos finansinių rodiklių (n+2/n+3 taisyklių) įgyvendinimas (proc.)	100	100	100	
R-01-02-03-05	ES struktūrinės paramos vertinimo rekomendacijos, priimtos įgyvendinti (gautų ir priimtų įgyvendinti rekomendacijų santykis (proc.))	70	89	127	
3 tikslo 1 uždavinys – efektyviai naudoti Finansų ministerijai skirtą ES ir kitą techninę paramą					
P-01-02-03-01-01	Įvykdyti Šveicarijos finansinės paramos viešinimo, mokymų, susitikimų ir ataskaitų donorams planai (vnt.)	10	6	60	Trys planuoti Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos priežiūros komiteto posėdžiai neįvyko, nes nebuvo konkretaus poreikio.
P-01-02-03-01-02	Su donorais suderinti ir pasirašyti susitarimo memorandumai dėl 2009–2014 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo Lietuvoje (vnt.)	2	2	100	
P-01-02-03-01-03	Atliktas EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo vertinimas (vnt.)	1	1	100	
P-01-02-03-01-04	Įgyvendintos EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų viešinimo priemonės (vnt.)	2	2	100	
P-01-02-03-01-05	Peržiūrėtų derinti pateiktų nacionalinių strateginių dokumentų dalis (procentas pateiktų derinti dokumentų)	100	100	100	
P-01-02-03-01-06	Parengti Lietuvos Respublikos pozicijų, susijusių su ES sanglaudos politikos planavimu ir įgyvendinimu, projektai	100	100	100	

	(ES institucijų parengtų dokumentų ES sanglaudos politikos klausimais procentas)				
P-01-02-03-01-07	Atlikti ES struktūrinės paramos vertinimai (proc. nuo suplanuotų vertinimų)	100	100	100	
P-01-02-03-01-08	Einamaisiais metais Finansų ministerijai skirta 2007–2013 m. ES techninė parama veikslių programoms administruoti (visos einamaisiais metais paskirstytos 2007–2013 m. ES techninės paramos veikslių programoms administruoti procentas)	15	15	100	
P-01-02-03-01-09	Parengtų metinių kiekvienos veikslių programos įgyvendinimo ataskaitų skaičius	4	4	100	
P-01-02-03-01-10	Institucijose, kurioms vadovaujančiosios institucijos atsakomybe pavestos vykdyti užduotys, susijusias su Reglamento Nr. 1083/2006 60 straipsnyje numatytų vadovaujančiosios institucijos funkcijų atlikimu, atliktų patikrinimų skaičius	15	15	100	
P-01-02-03-01-11	Parengtas metinis informavimo ir viešinio priemonių planas informavimo apie ES struktūrinę paramą planui įgyvendinti	1	1	100	
P-01-02-03-01-12	Įgyvendintos informavimo ir viešinio priemonės	10	10	100	
4 tikslas – skatinti viešojo ir privataus sektorių partnerystę Lietuvoje					
R-01-02-04-01	Pradėtų įgyvendinti viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų skaičius	2	3	150	2011 m. pradėti įgyvendinti 3 viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektai.
4 tikslo 1 uždavinys – dalyvauti kuriant viešojo ir privataus sektorių partnerystės administracinę sistemą, koordinuoti jos veiklą					
P-01-02-04-01-01	Viešojo ir privataus sektorių partnerystės skatinimo įgyvendinimas (projekto užduočių įvykdymas, proc.)	37	37	100	

01.002 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	87643,2	71847,4	82,0
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	87643,2	71847,4	82,0
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	4159,6	2748,7	66,1
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	40228,5	29302,8	72,8
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	1675,1	1029,3	61,4
2. Kiti šaltiniai			

Siekiant taupiai naudoti Finansų ministerijos išlaikymui valstybės biudžete skirtas lėšas, buvo nepanaudota dalis suplanuotų programos asignavimų.

2.1.2. Skolos valstybės vardu valdymas

Siekiant programos tikslo – užtikrinti Vyriausybės skolinimosi poreikio finansavimą ir gerinti skolos valstybės vardu valdymą – 2011 m. gruodžio 31 d. valdžios sektoriaus skola, prognozuojama, sudarė 40,8 mlrd. litų, arba 38,5 proc. BVP¹.

Išlaidos palūkanoms už valstybės vardu paimtas paskolas, išleistus toliau – VVP ir kitus valstybės vardu prisiimtus skolinius išsipareigojimus 2011 metais sudarė 12,6 proc. į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą surinktų mokesčių metinės sumos, t. y., palyginti su 2010 m. (11,9 proc.), išaugo 0,7 procentinio punkto. Šį pokytį nulėmė auganti valstybės skola nominaliaja išraiška ir dėl ekonomikos sunkmečio sumažėjusios valstybės biudžeto pajamos.

2011 m. gautos palūkanos už investicijas į depozitus ir vertybinius popierius sudarė 67,9 mln. litų.

Įgyvendinant Valstybės skolos valdymo programą ir siekiant gerinti valstybės suteiktų paskolų ūkio subjektams administravimą per 2011 metus iš skolininkų gauta 975,2 mln. litų įplaukų, iš to skaičiaus surinkta 551,2 mln. paskolų ir 424,0 mln. litų sumokėtų palūkanų bei delspinigių. Per 2011 m. buvo planuota surinkti 226,3 mln. litų paskolų ir 375,1 mln. litų palūkanų.

Valstybės vardu prisiimtų skolinių išsipareigojimų dalis, denominuota eurais ir litais, 2011 metais, įvertinus išvestinių finansinių priemonių panaudojimą, sudarė 100 proc. valstybės vardu prisiimtų išsipareigojimų. Tai rodo eliminuotą valiutų kursų kitimo riziką, su kuria susiduria valstybė, vykdydama skolinius išsipareigojimus.

Valstybės vardu prisiimtų skolinių išsipareigojimų dalis už fiksuotą palūkanų normą 2011 metais padidėjo 0,7 proc. punkto, palyginti su 2010 m. pabaiga (97,2 proc.), ir 2011 metų pabaigoje sudarė apie 97,9 proc. Palūkanų normų kitimo rizika skolos valstybės vardu portfelyje yra maža.

2011 metais trumpalaikiai valstybės vardu prisiimti skoliniai išsipareigojimai, kurių likutinė trukmė nesiekia vieno metų, sudarė 15,2 proc. visų valstybės vardu prisiimtų skolinių

¹ Įvertinus finansines draudimo priemones.

įsipareigojimų (2010 m. – 5,6 proc.). Trumpalaikių įsipareigojimų santykinis rodiklis padidėjo dėl artėjančios Vyriausybės 1 mlrd. eurų vertės euroobligacijų emisijos išpirkimo datos (2012 metų gegužės mėnuo). Vidutinė svartinė likutinė skolos trukmė 2011 metais – 5,3 metų.

2011 metais Lietuvos kredito reitingai išliko nepasikeitę. „Standard&Poor‘s“, „Fitch Ratings“ ir „Moody‘s“ nustatyti ilgalaikio skolinimosi užsienio valiuta reitingai 2011 metų pabaigoje buvo atitinkamai BBB/BBB/Baa1, reitingų perspektyvos – stabilios. „Standard&Poor‘s“ 2011 metų balandžio mėnesį patvirtino Lietuvos kredito reitingą (BBB). Remiantis agentūros informacija, nustatytas reitingas atspindi politinį susitarimą vykdyti biudžeto ir struktūrines reformas. „Fitch Ratings“ 2011 metų gegužės mėnesį, atsižvelgdama į pozityvias Lietuvos ekonomikos tendencijas ir vykdomą fiskalinę politiką, pakeitė suteikto reitingo (BBB) perspektyvą iš stabilios į teigiamą, tačiau tų pačių metų gruodžio mėnesį dėl nuo Lietuvos nepriklausančių rizikos faktorių – euro zonos šalių ekonomikos silpnėjimo ir visuotinės finansų būklės – dar kartą pakeitė Lietuvos reitingo perspektyvą – iš teigiamos į stabilią.

Centrinės valdžios sektoriaus skola skaičiuojama ir skelbiama Finansų ministerijos interneto svetainėje www.finmin.lt kas mėnesį, o valdžios sektoriaus skola – kas ketvirtį, Seimui teikiama metinė valstybės skolos ataskaita. Taupant lėšas 2011 m. buvo išleista tik elektroninė metinio leidinio „Valstybės skola 2010“ versija. Informacija yra teikiama Lietuvos statistikos departamentui, Lietuvos bankui, Europos centriniam bankui, Tarptautiniam valiutos fondui ir EK Ekonominių ir finansinių reikalų generaliniam direktoratui.

Taip pat ministerijos interneto svetainėje nuolat pateikiama Vyriausybės skolinimosi statistika, atnaujinama informacija apie VVP aukcionų tvarkaraštį, VVP aukcionų rezultatus, pateikiama VVP rinkos apžvalga ir kiti informaciniai pranešimai, susiję su VVP emisijomis. Finansų ministerija kiekvieną kartą, prieš išleisdama euroobligacijų emisiją, rengia išsamų informacinį prospektą investuotojams, kuriame nurodoma pagrindinė informacija apie leidžiamas euroobligacijas ir pateikiama detali informacija apie Lietuvos Respublikos ekonominę, politinę, socialinę padėtį ir pan. Taip pat kas mėnesį yra rengiama Lietuvos ekonomikos ir skolinimosi apžvalga, kuri išsiunčiama suinteresuotiems subjektams.

01.004 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdyto procentas	
1 tikslas – užtikrinti Vyriausybės skolinimosi poreikio finansavimą ir gerinti skolos valstybės vardu valdymą					
R-01-04-01-01	Trumpalaikiai valstybės vardu prisiimti skoliniai įsipareigojimai, t. y. įsipareigojimai, kurių likutinė trukmė nesiekia vieno metų (visų skolinių įsipareigojimų valstybės vardu procentinė dalis)	17	15,2	100	Mažesnė rodiklio reikšmė rodo mažesnę perfinansavimo riziką.

R-01-04-01-02	Vyriausybės skolinimosi poreikio finansavimo laiku užtikrinimas (viso poreikio procentas), t. y. kokia Vyriausybės skolinimosi poreikio dalis, įskaitant skolos grąžinimą ir valstybės biudžeto išlaidas, buvo finansuota nepažeidžiant Vyriausybės įsipareigojimų įvykdymo terminų	100	100	100	
R-01-04-01-03	Faktiškai surinktų ir išieškotų lėšų santykis su planuojamomis surinkti paskolų lėšomis (proc.)	100	162	162	2011 metais „Orlen Lietuva“ grąžino Vyriausybei paskolas prieš terminą, dėl to planas buvo viršytas (gauta daugiau perskolinėtų lėšų)
1 tikslo 1 uždavinys – Vyriausybės skolinimosi poreikį finansuoti laiku, kuo mažesnėmis sąnaudomis ir priimtina rizika, neviršijant nustatytų skolos ir skolinimosi limitų					
P-01-04-01-01-01	Santykinais likvidžių išleistų ir neišpirktų (400–600 mln. litų apimties) Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijų, išplatintų litais, emisijų skaičius metų pabaigoje (vnt.)	2	4	200	Planas viršytas dėl siekimo sustabdyti centrinės valdžios skolos dalies, kurią sudaro vidaus skola, mažėjimą bei, išleidžiant VVP, vykdyti ir formuoti likvidžias obligacijų emisijas
P-01-04-01-01-02	Santykinais likvidžių išleistų ir neišpirktų (0,5–1 mlrd. eurų apimties) Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijų, išplatintų užsienio rinkose, emisijų skaičius metų pabaigoje (vnt.)	9	9	100	
1 tikslo 2 uždavinys – užtikrinti efektyvų skolinių įsipareigojimų valdymą bei administravimą					
P-01-04-01-02-01	Naujų su Tarptautine apskaitos sandorių ir investicinių finansinių priemonių prekybos asociacija sudarytų sutarčių skaičius metų pabaigoje (vnt.)	3	4	133	

01.004 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	1917445	1847891,2	96,4
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	1917445	1847891,2	96,4

iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

2.2. Antrasis strateginis tikslas

Strateginis tikslas (kodas – 02) – siekti, kad valstybės finansiniai ištekliai, ES ir kita finansinė parama būtų paskirstomi racionaliai ir pagal paskirtį, užtikrinti svarbiausių valstybės reikmių ir įsipareigojimų finansavimą.

Efeko kriterijai:

1) Antrajam strateginiam tikslui „Siekti, kad valstybės finansiniai ištekliai, ES ir kita finansinė parama būtų paskirstomi racionaliai ir pagal paskirtį, užtikrinti svarbiausių valstybės reikmių ir įsipareigojimų finansavimą“ įgyvendinti numatytiems programoms pervestų laiku lėšų pagal atitinkamų institucijų sprendimus ir pateiktas paraiškas dalis, proc., – 2011 m. laiku pervestos visos lėšos pagal atitinkamų institucijų sprendimus ir pateiktas paraiškas.

Antrajam strateginiam tikslui įgyvendinti 2011 m. buvo vykdomos 8 programos.

2.2.1. Valstybės priskirtų funkcijų ir kitų teisės aktuose numatytų priemonių finansavimas savivaldybėse

Programa vykdoma įgyvendinant Biudžeto sandaros įstatymą. Siekiant programos tikslo – užtikrinti valstybės priskirtų funkcijų ir programų įgyvendinimą savivaldybėse, skiriant joms valstybės biudžeto asignavimus.

Vienkartinėms kompensacijoms asmenims, patyrusiems žalą likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, mokėti 2011 metų valstybės biudžete numatyta 438,9 tūkst. litų. 2011 metais iš savivaldybių buvo gautos 47 paraiškos. Savivaldybėms iš valstybės biudžeto pervesta 323,9 tūkst. litų, arba 73,8 proc. metinio plano.

Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatyme nustatyta, kad atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme savivaldybėms patvirtintas valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų ir bendrosios dotacijos kompensacijų sumas Finansų ministerija perveda kas ketvirtį lygiomis dalimis (išskyrus specialiąją tikslinę dotaciją moksleivio krepšeliui finansuoti ir specialiąją tikslinę dotaciją valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti, pastaroji buvo pervedama atsižvelgiant į faktiškai atliktus darbus, nurodytus Finansų ministerijai savivaldybių teikiamose paraiškose). Be to, 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyta, kad specialioji tikslinė dotacija socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti ir socialinei paramai mokiniams teikti pervedama atsižvelgiant į lėšų poreikį socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti ir socialinei paramai mokiniams teikti. Tuo vadovaudamasi Finansų ministerija 2011 metais savivaldybėms pervedė minėtas lėšas.

2011 metais savivaldybėms iš valstybės biudžeto buvo skirtos šios specialiosios tikslinės dotacijos: valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti, specialiųjų poreikių moksleiviams išlaikyti, valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti, aglomeracijų strateginiams triukšmo žemėlapiams parengti ir kitoms reikmėms.

2011 metais šiems poreikiams savivaldybėms įstatymu buvo patvirtinta 3364693 tūkst. litų specialiųjų tikslinių dotacijų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimu Nr. 1274 dėl nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. sumažėjusio mokinių skaičiaus valstybės biudžete specialiosios tikslinės dotacijos sumažintos 14500 tūkst. litų mokinio krepšelio lėšų dalimi. Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais (2011 m. rugpjūčio 17 d. Nr. 960, 2011 m. spalio 12 d. Nr. 1200, 2011 m. spalio 19 d. Nr. 1207 ir 2011 m. gruodžio 14 d. Nr. 1446) savivaldybių biudžetams buvo skirta papildomai 65686 tūkst. litų socialinėms išmokoms ir kompensacijoms mokėti ir socialinei paramai mokiniams teikti. Savivaldybėms buvo pervestos visos įstatyme numatytos ir nutarimais skirtos lėšos, išskyrus 390,7 tūkst. litų specialiosios tikslinės dotacijos lėšas, numatytas valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti, kadangi iš savivaldybių nebuvo gauta paraiškų pervesti lėšas už faktiškai atliktus darbus. Kaip nepanaudotas pagal tikslinę paskirtį savivaldybės grąžino į valstybės biudžetą 34936,9 tūkst. litų.

Pagal Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymą savivaldybėms buvo pervedamos bendrosios dotacijos kompensacijos pajamų mažėjimui kompensuoti, želdiniams ir želdynams inventorizuoti, jiems į nekilnojamojo turto kadastrą įrašyti ir kt. reikmėms. Atsižvelgiant į tai, 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme savivaldybėms minėtam tikslui patvirtinta bendrosios dotacijos kompensacija – 144366 tūkst. litų, faktiškai panaudota 144003,6 tūkst. litų, 362,4 tūkst. litų savivaldybės grąžino kaip nepanaudotas pagal tikslinę paskirtį lėšas.

Vadovaujantis finansų ministro 2011 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. 1K-179 „Dėl lėšų paskirstymo savivaldybėms 2011 metams piliečių nuosavybės teisėms į išlikusius gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkurti ir kompensacijoms už išperkamą nekilnojamąjį turtą religinėms bendrijoms išmokėti“, savivaldybėms buvo skirta 12700 tūkst. litų, panaudota – 12672 tūkst. litų.

Pagal gautas paraiškas savivaldybėms buvo kompensuojamos jų išmokėtos sumos – teikiama valstybės finansinė parama užsienyje mirusių (žuvusių) Lietuvos Respublikos piliečių palaikams pervežti į Lietuvą. Pagal savivaldybių pateiktas paraiškas pervesta 961,1 tūkst. litų.

02.001 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdyto procentas	
1 tikslas – užtikrinti valstybės priskirtoms funkcijoms vykdyti ir kitoms teisėms aktuose numatytiems priemonėms įgyvendinti numatytų valstybės biudžeto asignavimų pervedimą savivaldybėms					
R-02-01-01-01	Laiku kompensuotos savivaldybėms jų išmokėtos vienkartinės kompensacijų sumos, priklausančios išmokėti asmenims, patyrusiems žalą likviduojant Černobylio atominės	100	100	100	

	elektrinės avarijos padarinius, taip pat jų išmokėtos lėšos, suteikiant valstybės finansinę paramą užsienyje mirusių (žuvusių) Lietuvos Respublikos piliečių palaikams parvežti į Lietuvos Respubliką, pagal pateiktas paraiškas (pateiktų pagrįstų ir teisingai užpildytų paraiškų procentas)				
R-02-01-01-02	Savivaldybėms pervestų lėšų, numatytų piliečių nuosavybės teisėms į išlikusius gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkurti ir kompensacijoms už išperkama nekilnojamąjį turtą religinėms bendrijoms išmokėti, dalis nuo sumos, reikalingos pagal savivaldybių pateiktus duomenis (proc.)	100	100	100	
R-02-01-01-03	Savivaldybėms laiku pervestų įstatymų ir kitų teisės aktų numatytų valstybės biudžeto lėšų, numatytų specialiosioms tikslinėms dotacijoms, bendrosios dotacijos kompensacijai, dalis nuo šiam tikslui patvirtintos lėšų sumos (proc.)	100	99,99	99,99	
1 tikslo 1 uždavinys – suplanuoti ir laiku pervesti savivaldybėms įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas valstybės biudžeto lėšas					
P-02-01-01-01-01	Savivaldybėms pervestų lėšų, numatytų specialiosioms tikslinėms dotacijoms, suma (tūkst. litų)	3415879	3415879	100	
P-02-01-01-01-02	Savivaldybėms pervestų lėšų, numatytų bendrosios dotacijos kompensacijai, suma (tūkst. litų)	144366	144366	100	

02.001 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	3613379,5	3577546,2	99,0
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	3613379,5	3577546,2	99,0

iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

2.2.2. ES ir kitos finansinės paramos programų ir projektų įgyvendinimo užtikrinimas

Siekiant programos tikslo – užtikrinti sklandų ES ir kitos finansinės paramos panaudojimą – 2011 m. baigti įgyvendinti 2004–2009 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų pavieniai projektai ir subsidijų schemos, laiku finansuotos tinkamos finansuoti patvirtintų projektų išlaidos. Šių mechanizmų parama prisidėjo prie Lietuvos gyventojams svarbių viešųjų paslaugų prieinamumo ir kokybės pagerinimo sveikatos apsaugos, vaikų priežiūros ir kultūros paveldo srityse (sėkmingai įgyvendinti kultūros paveldo restauravimo ir pritaikymo viešosioms reikmėms, paramos vaikų namams, vaikų sveikatos paslaugų bei vaikų užimtumo gerinimo projektai). Taip pat šių mechanizmų projektais buvo sustiprinti viešojo administravimo subjektų, viešųjų paslaugų teikėjų ir nevyriausybinių organizacijų gebėjimai ir kompetencijos.

2011 m. 1 377 tūkst. litų programos ES lėšų buvo perskirstytos tarp asignavimų valdytojų siekiant užtikrinti sklandų ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimą asignavimų valdytojams viršijus 2011 m. valstybės biudžete jiems numatytus ES lėšų asignavimus. 2011 m. ES lėšų sklandžiam ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimui pritrūko dvi ministerijos – Aplinkos ministerija (1 282 tūkst. litų) ir Sveikatos apsaugos ministerija (95 tūkst. litų). Daugiau prašymų skirti papildomų ES lėšų projektų išlaidoms finansuoti nebuvo gauta.

2011 m. daugiau nei 16 000 tūkst. litų programos bendrojo finansavimo lėšų buvo perskirstytos tarp asignavimų valdytojų siekiant užtikrinti sklandų ES struktūrinių fondų finansuojamų projektų įgyvendinimą asignavimų valdytojams viršijus 2011 metų valstybės biudžete jiems numatytus bendrojo finansavimo asignavimus. 2011 m. bendrojo finansavimo lėšų sklandžiam ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimui pritrūko Aplinkos, Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo, Vidaus reikalų ministerijoms, Informacinės visuomenės plėtros komitetui. Daugiau prašymų perskirstyti programos lėšas nebuvo gauta.

Mažesni nei planuota ES ir bendrojo finansavimo lėšų perskirstymo iš šios programos poreikį lėmė asignavimų valdytojų į 2011 m. perkelti nepanaudoti 2010 m. asignavimų likučiai.

Projektų netinkamoms finansuoti iš ES paramos lėšų pirkimo ir (arba) importo PVM (toliau – PVM išlaidos) išlaidoms apmokėti buvo numatyta didžioji programos valstybės biudžeto lėšų dalis, tačiau atsakingų ministerijų realus lėšų poreikis netinkamam PVM apmokėti buvo mažesnis nei planuotas dėl vėluojančio projektų įgyvendinimo. 2011 m. netinkamam PVM apmokėti šioms institucijoms skirta beveik 45 000 tūkst. litų. 2011 m. šios programos lėšos buvo skiriamos ir gražinamoms į ES biudžetą lėšoms apmokėti dėl netinkamomis finansuoti iš ES lėšų pripažintų išlaidų. Šiam tikslui buvo panaudota 38 140 tūkst. litų.

02.002 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1 tikslas – užtikrinti sklandų ES fondų ir kitos finansinės paramos panaudojimą					
R-02-02-01-01	Šveicarijos finansinės paramos (NVO) lėšų panaudojimas (išmokėtos paramos sumos procentas nuo skirtos pagal paramos sutartį sumos)	49	0	0	Paramai gauti pagal NVO subsidijų schemą gairės pareiškėjams paskelbtos 2011 m. spalio 1 d., paraiškos rinktos iki 2011 gruodžio 15 d. Lėšas paprojekčių vykdytojams planuojama pradėti išmokėti nuo 2012 m. II pusmečio.
R-02-02-01-02	EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų, skirtų pavieniams projektams ir subsidijų schemoms įgyvendinti, panaudojimas (išmokėtos paramos sumos procentas nuo skirtos pagal paramos sutartis sumos)	95	91	96	Projektų vykdytojams atliekant viešuosius pirkimus prekės ir paslaugos buvo įsigytos pigiau nei planuota. Dalis projektų išlaidų buvo pripažintos netinkamomis finansuoti.
R-02-02-01-03	Pagrįstų ir teisingų prašymų apmokėti projektų būtinas išlaidas (įskaitant išlaidas, kurios negali būti finansuojamos iš ES paramos lėšų) ir prašymų skirti papildomų lėšų projektų įgyvendinimui užtikrinti patenkinimas (pervestų lėšų procentas nuo prašomų sumų)	100	100	100	
1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti reikiamą patvirtintų Šveicarijos finansinės paramos (NVO) projektų išlaidų finansavimą					
P-02-02-01-01-01	Pagrįstų ir teisingų Šveicarijos finansinės paramos (NVO) paramos gavėjų prašymų pervesti paramos ir bendrojo finansavimo lėšas patenkinimas (procentas nuo prašomos sumos)	100	0	0	Lėšas paprojekčių vykdytojams planuojama pradėti išmokėti nuo 2012 m. II pusmečio.
1 tikslo 2 uždavinys – užtikrinti reikiamą patvirtintų EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų finansavimą					
P-02-02-01-02-01	Pagrįstų ir teisingų EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų paramos gavėjų prašymų pervesti paramos ir bendrojo finansavimo lėšas patenkinimas	100	100	100	

	(procentas nuo prašomos sumos)				
P-02-02-01-02-02	Užbaigtų įgyvendinti EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų pavienių projektų skaičius	80	80	100	
1 tikslo 3 uždavinys – užtikrinti ES fondų, Sanglaudos fondo, PHARE, Pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės, SAPARD ir 2004–2006 m. Ignalinos programos lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimą, laiku finansuojant jų būtinas išlaidas (įskaitant išlaidas, kurios negali būti finansuojamos iš ES paramos lėšų)					
P-02-02-01-03-01	Pagal įgaliotųjų institucijų sprendimus arba suinteresuotų institucijų pateiktus prašymus skirtų lėšų dalis (proc.)	100	100	100	
P-02-02-01-03-02	Pagal ministerijų ir (ar) kitų valstybės institucijų pateiktus prašymus skirti papildomų lėšų projektų įgyvendinimui užtikrinti pervestų lėšų dalis (proc.)	100	100	100	

02.002 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	469400,7*	166067,4**	35,38
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:			
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	137869	22157,7	16,07
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	182597,4	60812,6	33,30
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

* iš jų 150661,3 tūkst. litų 2010 m. nepanaudoti programos lėšų likučiai perkelti į 2011 m.

** iš jų 93423,1 tūkst. litų perskirstyta kitiems asignavimų valdytojams, iš jų:

16 331 tūkst. litų bendrojo finansavimo lėšų;

1 377 tūkst. litų ES ir kitos tarptautinės paramos lėšų;

75 715,1 tūkst. litų biudžeto lėšų.

2.2.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervas

Siekdama programos tikslo – užtikrinti reikmių, atitinkančių Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo paskirtį, tenkinimą – 2011 metais Finansų ministerija išnagrinėjo apie 40 prašymų skirti

lėšų iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo, iš jų 35 prašymai (tai sudaro 87,5 proc. visų prašymų) buvo patenkinti iš dalies arba visiškai. Vyriausybė priėmė 11 nutarimų dėl lėšų skyrimo.

2011 metams valstybės biudžete buvo patvirtintas 4500 tūkst. litų Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervas. 2011 metais iš šio rezervo įvairioms reikmėms skirta 1836,6 tūkst. litų, arba 40,8 proc. numatytų asignavimų.

Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatyme (2010 m. gruodžio 9 d. Nr. XI-1209) nustatytais konkrečiomis sritimis, kurioms gali būti naudojamos Vyriausybės rezervo lėšos, 2011 metais lėšos iš Vyriausybės rezervo buvo skirtos vykdant arbitražų ar teismų sprendimus, kuriais iš Lietuvos valstybės priteistos mokėtinos sumos, taip pat kitoms išlaidoms ginant valstybės interesus padengti (1275,6 tūkst. litų); humanitarinei pagalbai teikti (383,8 tūkst. litų); žymių Lietuvos visuomenės veikėjų laidotuvių išlaidoms padengti (112,6 tūkst. litų) ir ekstremaliosioms situacijoms ir (arba) įvykiams likviduoti, jų padariniams šalinti ir padarytiems nuostoliams iš dalies padengti (64,6 tūkst. litų).

02.003 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdyto procentas	
1 tikslas – užtikrinti reikmių, atitinkančių Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo paskirtį, tenkinimą					
R-02-03-01-01	Vyriausybės rezervo lėšomis visiškai ar iš dalies patenkintos reikmės, atitinkančios Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo paskirtį, palyginti su visomis reikmėmis, atitinkančiomis Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo paskirtį, dėl kurių buvo kreiptasi (proc.)	100	100	100	
1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti, kad Vyriausybės rezervo lėšomis būtų visiškai ar iš dalies patenkintos reikmės, atitinkančios Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo paskirtį					
P-02-03-01-01-01	Į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų dėl Vyriausybės rezervo lėšų skyrimo projektus įtrauktos reikmės, atitinkančios Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo paskirtį, palyginti su visomis reikmėmis, atitinkančiomis Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo paskirtį, dėl kurių buvo kreiptasi (proc.)	100	100	100	

02.003 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	4500	1836,6	40,8
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	4500	1836,6	40,8

iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

2.2.4. Europos Bendrijų nuosavi ištekliai ir narystės mokesčiai bei įnašai ES ir tarptautinėms finansų organizacijoms

Siekiant programos tikslo – užtikrinti dalyvavimą formuojant ES biudžeto pajamas ir kitų įsipareigojimų, susijusių su Lietuvos Respublikos naryste ES ir tarptautinėse finansų organizacijose, vykdymą – 2011 m. Lietuvos Respublikai privaloma sumokėti suma į ES biudžetą, palyginti su 2010 m., padidėjo 14,4 proc. Šį padidėjimą daugiausia nulėmė didesnė Lietuvos finansuojama ES biudžeto dalis, kuri labai priklauso nuo Lietuvos bendrųjų nacionalinių pajamų (toliau – BNPj) ir PVM bazės dalies nuo visų ES valstybių narių BNPj ir PVM bazės.

2011 m. į ES biudžetą buvo pervestos visos privalomos sumokėti lėšos – 1051,3 mln. litų. Didžiąją dalį 2011 m. sumokėtų nuosavų išteklių sudaro bendrųjų nacionalinių pajamų nuosavi ištekliai – 731,6 mln. litų, arba 69,6 proc. visų sumokėtų sumų. PVM nuosavi ištekliai sudaro 117,6 mln. litų, arba 11,2 proc., tradiciniai nuosavi ištekliai – 153,9 mln. litų, arba 14,6 proc., ir Jungtinės Karalystės biudžeto disbalanso koregavimo suma – 48,2 mln. litų, arba 4,6 proc.

2011 m. buvo užbaigtos Lietuvos narystės Tarptautinėje plėtros asociacijoje, priklausančioje Pasaulio banko organizacijų grupei, procedūros. Buvo sumokėtas 5,0 mln. litų pradinis stojimo į šią asociaciją įnašas ir 3,5 mln. litų įnašas į šios asociacijos 15-ąjį išteklių papildymą. Tarptautinė plėtros asociacija teikia ilgalaikes neprocentines paskolas ir neatlygintą paramą pačioms skurdžiausioms pasaulio šalims.

02.004 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdytas, procentais	
1 tikslo 1 uždavinys – laiku ir tiksliai pervesti lėšas į ES biudžetą, sumokėti narystės mokesčius ir kitus įnašus ES ir tarptautinėms finansų organizacijoms					
P-02-04-01-01-01	Lėšų, pervestų į ES biudžetą, santykinė dalis nuo privalomų sumokėti lėšų sumos (proc.)	100	100	100	
P-02-04-01-01-02	Su naryste ES ir tarptautinėse finansų organizacijose susijusių finansinių įsipareigojimų vykdymas, pervedant narystės mokesčius ir kitus įnašus ES ir	100	100	100	

	tarptautinėms finansų organizacijoms (priimtų finansinių išpareigojimų proc.)				
--	---	--	--	--	--

02.004 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	1069637	1059838,5	99,1
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	1069637	1059838,5	99,1
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

2.2.5. Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į ES Tarybos darbo organų susitikimus išlaidų kompensavimas

Siekdama programos tikslo – suteikti galimybę Lietuvos Respublikos atstovams dalyvauti ES Tarybos darbo struktūrų susitikimuose – Finansų ministerija 2011 m. kompensavo Lietuvos Respublikos valstybės institucijų, įstaigų atstovų kelionių į ES Tarybos generalinio sekretoriaus (aukštojo atstovo bendrajai užsienio ir saugumo politikai) 2011 m. kovo 4 d. sprendime Nr. 32/2011, „Dėl Tarybos narių delegatų kelionių išlaidų kompensavimo“ nustatytų susitikimų išlaidas. Kelionių į ES Tarybos susitikimus išlaidų kompensavimas suteikė galimybę kvalifikuotiems įvairių sričių specialistams geriau atstovauti Lietuvos interesams ES ir sustiprinti šalies įtaką sprendžiant jai aktualius klausimus. 2011 m. buvo kompensuotos 1222 Lietuvos atstovų kelionių į ES Tarybos struktūrų susitikimus išlaidos.

02.005 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1 tikslas – suteikti galimybę Lietuvos Respublikos atstovams dalyvauti ES Tarybos darbo organų susitikimuose					
R-02-05-01-01	Patenkintų paraiškų kompensuoti asmens kelionės išlaidas dalis nuo visų teisės aktų nustatyta tvarka pateiktų paraiškų (proc.)	100	100	100	
1 tikslo 1 uždavinys – laikantis nustatytos tvarkos, kompensuoti Lietuvos Respublikos institucijoms ir įstaigoms, nusiuntusioms savo atstovus į ES Tarybos darbo organų susitikimus, jų padarytas					

kelionių išlaidas					
P-02-05-01-01-01	Kelionių išlaidoms kompensuoti panaudotų lėšų santykinė dalis iš visų skirtų lėšų (proc.)	100	75,1	75,1	

02.005 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	3000	2254,2	75,1
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	3000	2254,2	75,1
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	3000	2254,2	75,1
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

2.2.6. Specialioji valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo programa

Siekiant programos tikslo – sudaryti palankesnes sąlygas šeimoms ir asmenims pirkti, statyti, rekonstruoti, išsinuomoti būstą – šeimoms ir asmenims, pagal Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymą gavusiems valstybės remiamą būsto kreditą pirmajam tinkamam būstui įsigyti ir atitinkantiems įstatyme nustatytas sąlygas, 2011 m. buvo teikiama jiems priklausanti valstybės parama: dengiama 10 arba 20 proc. būsto kredito dalis ir būsto paskolų draudimo įmokos dalis.

Pažymėtina, kad asmenims, paėmusiems lengvatinį būsto kreditą iki 2003 metų, yra kompensuojama dalis palūkanų pusę paskolos laikotarpio, bet ne ilgiau kaip 10 metų, o paėmusiems lengvatinį būsto kreditą iki 2003 metų ir tapusiems socialiai remtiniams, teikiamos papildomos lengvatos (palūkanų dengimas ir (arba) kredito dalies dengimas).

Valstybės paramai teikti per 2011 metus buvo panaudota 8 mln. litų. Pagal bankų ir savivaldybių pateiktus duomenis valstybės parama pasinaudojo 5593 asmenys (šeimoms).

Socialinio būsto fondo plėtros programai įgyvendinti 2011 metais skirta 17 000 tūkst. litų (panaudota 14774 tūkst. litų). Šiai programai numatytais lėšomis finansuojama savivaldybių socialinio būsto, kuris vėliau lengvatinėmis sąlygomis įstatyme nustatyta tvarka išnuomojamas žmonėms, negalintiems rinkoje išsinuomoti ar įsigyti nuosavo būsto, statyba (įsigijimas). Pagal Aplinkos ministerijos pateiktus duomenis per 2011 metus buvo įsigyti 205 būstai, kuriuose jau apsigyveno savivaldybių sąrašuose dėl socialinio būsto laukiančios šeimos (asmenys).

02.006 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1 tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas šeimoms ir asmenims įsigyti, statyti, rekonstruoti, išsinuomoti būstą					
R-02-06-01-01	Asmenų, einamaisiais metais gavusių valstybės paramą pagal bankų ir savivaldybių pateiktas paraiškas, skaičius	4300	5593	129	
R-02-06-01-02	Socialinio būsto fondo padidėjimas per metus (butų skaičius)	100	205	205	Pagerėjus ekonominei situacijai daugiau lėšų buvo skirta socialiniam būstui įsigyti.
1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti lėšų, skirtų valstybės paramai šeimoms ir asmenims teikti, pervedimą bankams ir savivaldybėms					
P-02-06-01-01-01	Laiku pervesta valstybės parama savivaldybėms ir bankams pagal pateiktas paraiškas (pateiktų pagrįstų ir teisingai užpildytų paraiškų procentas)	100	100	100	
1 tikslo 2 uždavinys – padidinti savivaldybių socialinio būsto fondą					
P-02-06-01-02-01	Laiku pervestos lėšos socialinio būsto fondo plėtrai savivaldybėms pagal pateiktas paraiškas (pateiktų pagrįstų ir teisingai užpildytų paraiškų procentas)	100	100	100	

02.006 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	39000	22820,3	58,5
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	39000	22820,3	58,5
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	36072*	22820,3	63,3
2. Kiti šaltiniai			

* iš jų 26802 tūkst. litų 2010 m. nepanaudoti programos lėšų likučiai perkelti į 2011 m.

2.2.7. Tradicinių Lietuvos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų maldos namų atstatymas ir kitos reikmės

Siekdama programos tikslo – remti Lietuvos tradicines religijas ir kompensuoti okupacijos metais bažnyčiai padarytus nuostolius – Finansų ministerija pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybei nutarimų „Dėl lėšų paskirstymo tradicinių Lietuvos bažnyčių ir religinių organizacijų vadovybėms“ projektus, kuriais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatomis, buvo paskirstytos Finansų ministerijos programoje „Tradicionių Lietuvos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų maldos namų atstatymas ir kitos reikmės“ numatytos lėšos (1 800 tūkst. litų). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 8 d. nutarimu Nr. 663 paskirstyta 1 785,9 tūkst. litų, 2011 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1483 – 14,1 tūkst. litų.

Vadovaudamasi minėtais nutarimais, tradicinių Lietuvos bažnyčių ir religinių organizacijų vadovybės pateikė paraiškas dėl lėšų pervedimo. Pagrįstas ir teisingai užpildytas paraiškas pateikė 12 iš 13 tradicinių Lietuvos bažnyčių ir religinių organizacijų vadovybių. Atsižvelgdama į šias paraiškas Finansų ministerija pervedė lėšas, iš viso – 1 799 tūkst. litų.

Taip pat, 2011 m. rugsėjo 1 d. Finansų ministerija ir Lietuvos jėzuitų provincija pasirašė sutartį Nr. 1S-99 „Dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo“, kuria Finansų ministerija išsipareigojo pagal Lietuvos jėzuitų provincijos pateiktas paraiškas pervedti programoje numatytas lėšas (100 tūkst. litų).

Atsižvelgdama į minėtą sutartį, Lietuvos jėzuitų provincija pateikė pagrįstas ir teisingai užpildytas paraiškas, pagal kurias Finansų ministerija pervedė lėšas. Pažymime, kad Lietuvos jėzuitų provincija nepanaudojo 82,46 lito, kuriuos grąžino į valstybės biudžetą.

02.007 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdyto procentas	
1 tikslas – remti Lietuvos tradicines religijas ir kompensuoti okupacijos metais bažnyčiai padarytus nuostolius					
R-02-07-01-01	Lėšų, paskirstytų Vyriausybės nutarimu valstybės pripažįstamoms tradicinėms Lietuvoje egzistuojančioms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, santykinė dalis nuo patvirtintų lėšų sumos (proc.)	100	100	100	
1 tikslo 1 uždavinys – paskirstyti ir pervedti valstybės biudžete tradicinių Lietuvos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų maldos namams atstatyti ir kitoms reikmėms numatytus asignavimus tradicinių Lietuvos bažnyčių ir religinių organizacijų vadovybėms bei skirtus Lietuvos jėzuitų provincijai					
P-02-07-01-01-01	Laiku pervestos lėšos, paskirstytos tradicinių Lietuvos bažnyčių ir religinių organizacijų vadovybėms, pagal pateiktas paraiškas (proc. nuo pateiktų pagrįstų ir teisingai užpildytų	100	100	100	

	paraiškų)				
P-02-07-01-01-02	Laiku pervestos lėšos, skirtos Lietuvos jėzuitų provincijai, pagal pateiktas paraiškas (proc. nuo pateiktų pagrįstų ir teisingai užpildytų paraiškų)	100	100	100	

02.007 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	1900	1898,9	99,9
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	1900	1898,9	99,9
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

2.2.8. Valstybės pareigūnų ir tarnautojų, dalyvavusių išaiškinant (ištiriant) nusikalstamas veikas ir kitus teisės pažeidimus valstybės finansų sistemai ir ekonomikai, skatinimas

Siekiant programos tikslo – sudaryti sąlygas skatinti valstybės pareigūnus ir valstybės tarnautojus, dalyvavusius išaiškinant (ištiriant) nusikalstamas veikas ir kitus teisės pažeidimus valstybės finansų sistemai ir ekonomikai, 2011 metais pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gegužės 11 d. nutarimą Nr. 556, 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimą Nr. 976, 2011 m. lapkričio 9 d. nutarimą Nr. 1302 ir 2011 m. gruodžio 14 d. nutarimą Nr. 1450, priimtus vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 11 punktu, įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 4 d. nutarimo Nr. 1575 „Dėl pareigūnų ir valstybės tarnautojų, tiesiogiai dalyvavusių išaiškinant (ištiriant) nusikaltimus ir kitus teisės pažeidimus, kuriais padaryta (galėjo būti padaryta) turtinė žala valstybei, skatinimo tvarkos“ 1.11 punktą ir atsižvelgus į Komisijos valstybės ekonominės bei finansinės kontrolės ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimui koordinuoti, sudarytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 829, pasiūlymus paskirstyta 2626,1 tūkst. litų asignavimų valdytojams iš šiam tikslui numatytų Finansų ministerijos asignavimų.

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai programai pagal Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojus:

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos – 662,3 tūkst. litų;

Finansų ministerija (Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos) – 486,2 tūkst. litų;

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos – 662,3 tūkst. litų;

Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos – 290,1 tūkst. litų;

Generalinė prokuratūra – 429,8 tūkst. litų;

Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos – 91,8 tūkst. litų;

Specialiųjų tyrimų tarnyba – 3,6 tūkst. litų.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 4 d. nutarimo Nr. 1575 „Dėl pareigūnų ir valstybės tarnautojų, tiesiogiai dalyvavusių išaiškinant (ištiriant) nusikaltimus ir kitus teisės pažeidimus, kuriais padaryta (galėjo būti padaryta) turtinė žala valstybei, skatinimo tvarkos“ nuostatas paskirstyta Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžete Finansų ministerijos asignavimų eilutėje Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams numatyta 2626,1 tūkst. litų suma – 1 procentas padarytos turtinės žalos ar žalos, kuri galėjo būti padaryta valstybei, kas sudaro apie 262610 tūkst. litų.

02.008 programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdyto procentas	
1 tikslas – sudaryti sąlygas skatinti valstybės pareigūnus ir valstybės tarnautojus, dalyvavusius išaiškinant (ištiriant) nusikalstamas veikas ir kitus teisės pažeidimus valstybės finansų sistemai ir ekonomikai					
R-02-08-01-01	Panaudotų programos asignavimų dalis nuo užkardytos turtinės žalos valstybei dydžio (proc.)	ne daugiau kaip 1	1	100	
1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti lėšų, skirtų skatinti valstybės pareigūnams ir valstybės tarnautojams, dalyvavusiems išaiškinant (ištiriant) nusikalstamas veikas ir kitus teisės pažeidimus valstybės finansų sistemai ir ekonomikai, pervedimą Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus atitinkamą nutarimą					
P-02-08-01-01-01	Išmokėtos lėšos, skirtos skatinti valstybės pareigūnams ir valstybės tarnautojams, dalyvavusiems išaiškinant (ištiriant) nusikalstamas veikas ir kitus teisės pažeidimus valstybės finansų sistemai ir ekonomikai, palyginti su atitinkamuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose numatytais išmokėti lėšomis (proc.)	100	100	100	

02.008 programos asignavimų panaudojimas

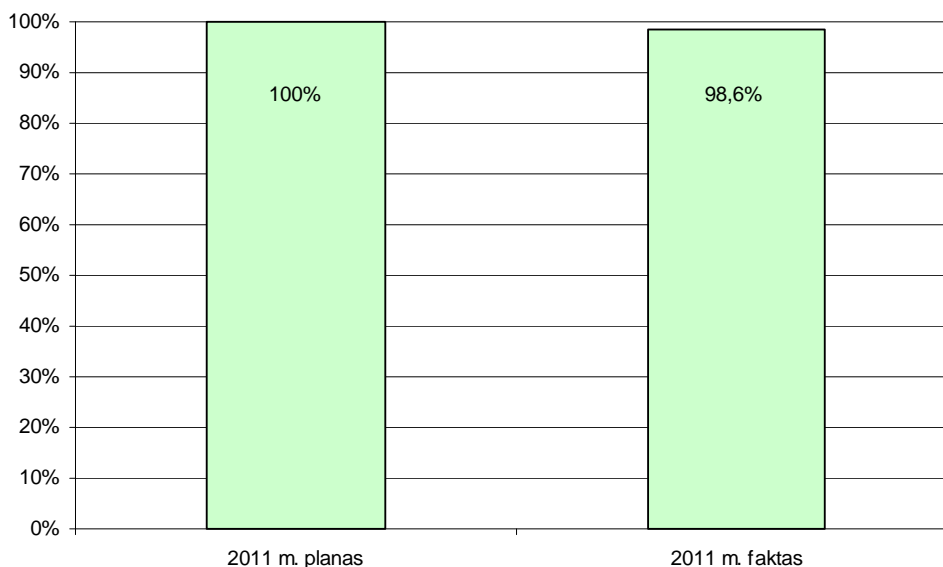
Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	5000	2626,1	52,5
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	5000	2626,1	52,5
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

2.3. Trečiasis strateginis tikslas

Strateginis tikslas (kodas – 03) – užtikrinti mokesčių surinkimą ir siekti patikimos Lietuvos Respublikos ir ES visuomenės, rinkos, aplinkos ir finansinių interesų apsaugos tarptautinės prekybos srityje.

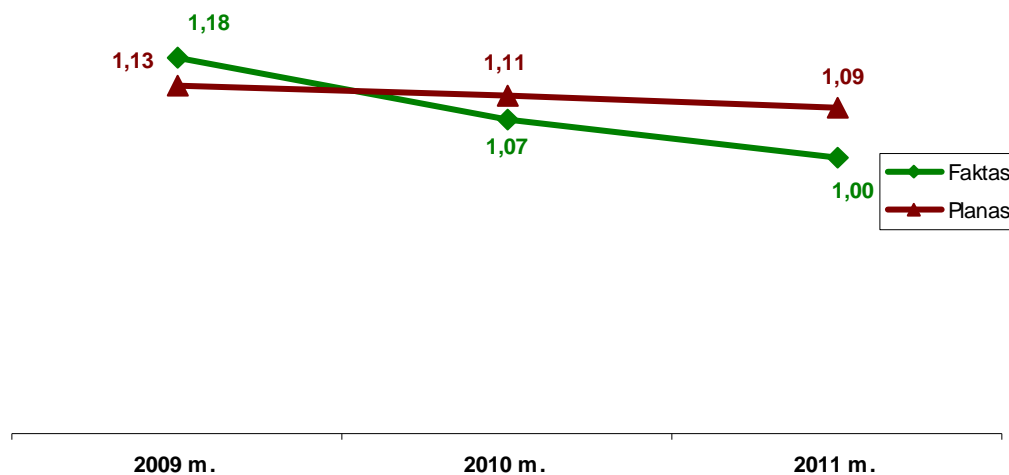
Efeko kriterijai:

1) VMI administruojamų, gautų ir planuotų nacionalinio biudžeto pajamų santykis, proc. – 2011 m. įvykdytas 98,6 proc., negauta 243,6 mln. litų planuotų pajamų. Iš pagrindinių mokesčių, kurių pajamos nuo bendros nacionalinio biudžeto pajamų sumos sudaro didžiausią dalį, įvykdyti gyventojų pajamų mokesčio ir PVM planai, kitų pagrindinių mokesčių – akcizų ir pelno mokesčio – surinkta mažiau nei planuota. 2011 m. pagrindinių mokesčių, išskyrus pelno mokesčių, į nacionalinį biudžetą surinkta daugiau nei 2010 m., daugiausia padidėjo PVM pajamos (815,7 mln. litų, arba 14,3 proc.).

2) Pasitikinčių VMI veikla respondentų (juridinių asmenų) dalies padidėjimas, proc. punktais – 2010 m. rodiklis įvykdytas 58,7 proc. Nuo 2006 m. pasitikinčių VMI asmenų skaičius vidutiniškai augo 5,4 procentinio punkto kasmet. 2011 m. rodiklio reikšmė bus skaičiuojama 2012 m. I–II ketv., atlikus apklausas.

3) Finansavimo išlaidų ir į nacionalinį biudžetą bei fondus surinktų mokesčių, įmokų santykis, proc., 2011 m. planas – 1,09 proc., faktiška reikšmė – 1,0 proc. Kuo mažesnė šio rodiklio reikšmė, tuo didesnis VMI veiklos efektyvumas.

4) PVM apmokestinamų pardavimų santykis su namų ūkių vartojimo išlaidomis. Pagal faktinius Pridėtinės vertės mokesčio deklaracijose nurodytų PVM apmokestinamų pardavimų ir Statistikos departamento paskelbtų galutinio vartojimo išlaidų bei namų ūkių išlaidų duomenis PVM apmokestinamų prekių tiekimo ir namų ūkių vartojimo išlaidų santykis 2011 m. I–III ketv. sudarė 2,11².

5) PVM apmokestinamų pardavimų santykis su galutinio vartojimo išlaidomis. 2011 m. I–III ketv. faktinė reikšmė – 1,63 (2011 m. planas -1,6)³. Per 2011 m. I–III ketv. PVM apmokestinamų prekių tiekimo ir galutinio vartojimo išlaidų santykio bei PVM apmokestinamų prekių tiekimo ir namų ūkių vartojimo išlaidų santykio rodikliai pasiekė ir viršijo planuojamus metinių rodiklių dydžius, palyginus su 2010 m. I–III ketv. atitinkamais rodikliais (2,00 ir 1,52), buvo 5,5 proc. ir 7,2 proc. didesni.

6) VMI apklausos būdu nustatyto šešėlinės ekonomikos lygio sumažėjimas, proc. punktais, naujas vertinimo kriterijus, kurio 2011 m. reikšmė bus skaičiuojama 2012 m. I–II ketv., atlikus apklausas.

Trečiajam strateginiam tikslui įgyvendinti 2011 m. buvo vykdoma 1 programa.

²⁻³ pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui skaičiuojama prieš jį buvusio atitinkamo laikotarpio kriterijaus faktinė reikšmė.

2.3.1. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos veikla

Programos tikslai – siekti efektyvios VMI veiklos ir užkirsti kelią nelegaliai veiklai akcizų administravimo srityje, teikti VMI veiklos pobūdį atitinkančias paslaugas. Šios programos asignavimai yra skiriami įgyvendinti pagrindiniams Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme numatytiems VMI uždaviniams: padėti mokesčių mokėtojams įgyvendinti savo teises ir atlikti pareigas, įgyvendinti mokesčių įstatymus ir užtikrinti, kad mokesčiai į biudžetą būtų sumokėti.

Siekiant VMI teikiamas dvi mokesčių administravimo el. paslaugas (elektroninio deklaravimo paslauga ir PVM, sumokėto kitoje ES šalyje, grąžinimo elektroninė paslauga) patobulinti ir perkelti į internetą personalizuotu brandos lygiu, 2011 m. įvykdyti Elektroninio deklaravimo sistemos plėtros III ir IV etapai, įdiegiant 9 naujas funkcijas.

Tobulinant elektronines paslaugas, teikiamas mokėtojams (fiziniams asmenims, juridiniams asmenims, kitiems Lietuvos ir užsienio šalių subjektams) ir viešojo administravimo institucijoms, plėtojant naudojamas ir kuriant naujas informacines sistemas, gerinti su mokesčių, kitų sumų administravimo procedūromis susijusių paslaugų kokybę ir prieinamumą, 2011 m. sukurta, įdiegta Mokesčių apskaitos informacinė sistema.

Vykdam VMI Konsoliduotame mokesčių mokėtojų mokesčių prievolių vykdymo ir mokesčių surinkimo užtikrinimo 2011 metų priemonių plane (toliau – Konsoliduotas planas) numatytas priemones per 2011 m. atlikta 760 kompleksinių ir teminių patikrinimų ir sprendimais dėl patikrinimo akto tvirtinimo patvirtinta 146 970 tūkst. litų mokesčių, baudų ir delspinigių, atlikta 4330 mokesčių tyrimų, po kurių mokesčių mokėtojai patikslindami mokesčių deklaracijas pašalino 50 790 tūkst. litų nustatytų neatitikimų ir prieštaravimų, atliktas 18401 operatyvus patikrinimas, po kurio mokesčių mokėtojai papildomai deklaravo 23 850 tūkst. litų mokesčių, vykdyti 2135 tiksliniai tikrinimai (vizitavimai), surašyti 5395 administracinių teisės pažeidimų protokolai ir skirta 1 540 tūkst. litų baudų, atliktų kontrolės veiksmų metu (operatyvių patikrinimų, mokesčių tyrimų, mokesčių patikrinimų) nustatyta pelno mokesčio bazės padidینimo (deklaruoto nuostolio sumažinimo) suma – 145 900 tūkst. litų. Atlikus kontrolės veiksmus patikslintos 386 turto deklaracijos, sumažinant deklaruoto turto vertę 42,5 mln. litų. Atlikus mokesčių tyrimus ar jų metu 68 didiesiems mokesčių mokėtojams (53 proc. visų tikrintų mokėtojų) nustatyta papildomai mokėti 15 920 tūkst. litų mokesčių. Pagal iš teisėsaugos institucijų gautą informaciją VMI atliktų patikrinimų metu nustatyta papildomai mokėtina suma – 14 900 tūkst. litų.

Siekiant užtikrinti efektyvų Rizikos analizės centrui (toliau – RAC) priskirtų funkcijų ir iškeltų uždavinių įgyvendinimą, 2011 m. per RAC VMI su Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba buvo apsikeista turima informacija apie 506 tiek Lietuvos, tiek ir užsienio šalių mokesčių mokėtojus (fizinius ir juridinius asmenis) ir jų vykdytus įtartinus sandorius. Nustatyti trys tarptautinio PVM sukčiavimo ir galimo pinigų plovimo atvejai, kurių bylos perduotos Europolui; vykdam fizinių asmenų, įtariamų neteisėtai į rinką patekusių prekių gabenimu, laikymu ir realizavimu (vertė daugiau kaip 200 MGL), kontrolę pagal kitų institucijų pateiktą informaciją, per 2011 m. atlikta 200 kontrolės veiksmų. Sprendimais dėl patikrinimo akto tvirtinimo patvirtinta mokesčių, delspinigių ir baudų suma ir po mokesčio tyrimo arba operatyvaus patikrinimo mokesčių mokėtojų patikslinta

mokesčių deklaracijų suma – 2 445 tūkst. litų. Atlikus kontrolės veiksmus piniginių lėšų ne banke suma sumažinta 260 tūkst. litų.

Vykdamas ES lėšomis finansuojamą projektą „Svarbiausių Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos funkcijų struktūros ir valdymo modelių tobulinimas“ buvo numatyta optimizuoti VMI organizacinę struktūrą, įsteigiant kompetencijos centrus, bei įdiegti modernią Darbo organizavimo ir dokumentų valdymo sistemą. 2010–2011 m. atlikti VMI struktūriniai pokyčiai, įsteigiant kompetencijos centrus – VMI departamentus. Steigiant naujus VMI departamentus, buvo siekiama tobulinti veiklos procesų vykdymą, juos standartizuojant, centralizuojant ir automatizuojant. Standartizavimas yra atliktas vidinės gerosios praktikos analizės pagrindu nustatant efektyviausius atitinkamos veiklos rezultatus ir juos pritaikant visos VMI mastu, atitinkamai padidinant atliekamų operacijų greitį. Centralizavimo procese, sujungiant padalinius ir centralizuojant veiklas, sukoncentruota kompetencija, pagerėjo metodinis vadovavimas, sumažėjo darbo vietų poreikis, skyriaus vadovų ir jų pavaduotojų skaičius, vidinių ataskaitų, rengiamų kiekviename atskirame padalinyje (apskirtyje) skaičius. Automatizavimas pritaikytas kai kuriuose veiklos procesuose, diegiant ir (ar) tobulinant informacines sistemas. Papildomai, atsižvelgiant į Tarptautinio valiutos fondo pateiktas rekomendacijas dėl efektyvesnio mokesčių mokėtojų administravimo bei siekiant optimizuoti bei standartizuoti analizės, mokesčių mokėtojų atrankos patikrinimams, paramos auditui funkcijas atliekančių padalinių struktūrą ir funkcijas, reorganizuotas VMI Atrankos ir paramos auditui skyrius ir atitinkamai 10 apskričių valstybinių mokesčių inspekcijų Analizės, atrankos tikrinimams ir pridėtinės vertės mokesčio kontrolės skyrius, įsteigiant Atrankos ir paramos auditui departamentą.

Įsteigus naujus departamentus (kompetencijos centrus) VMI pareigybių skaičius sumažintas 300 pareigybių nuo 3816 iki 3516. Taip pat būtina pažymėti, kad, įgyvendinus funkcijų centralizavimą, įsteigus kompetencijų centrus, sumažėjus vadovaujančių darbuotojų, padidėjo VMI darbuotojų skaičius, tenkantis vienam vadovaujančiam darbuotojui, – nuo 5,7 (iki reorganizacijos) iki 8,3.

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Pastabos
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdyto procentas	
1 tikslas – siekti efektyvios VMI veiklos					
R-03-01-01-01	Paslaugų, teikiamų elektroniniu būdu, dalis, proc.	42	42	100	
R-03-01-01-02	Vidutinės mokestinių patikrinimų trukmės sumažėjimas, darbo dienomis	2	7	350	Geresnių rezultatų pasiekti leido: automatinis atsakingų darbuotojų informavimas apie mokestinius tyrimus ir patikrinimus, kurių trukmė netrukus viršys ir (ar) viršijo siektiną reikšmę, įvairūs taisyklių pakeitimai, Rekomendacijų, kaip sutrumpinti mokestinių

					patikrinimų trukmę, parengimas.
R-03-01-01-03	Vidutinės pateiktų prašymų gražinti (įskaityti) PVM nagrinėjimo trukmės sumažėjimas, darbo dienomis	1	1	100	
R-03-01-01-04	Deklaruotų PVM ir GPM nepriemokų dalis nuo visų deklaruotų PVM ir GPM sumų, proc. ⁴	2,5	2,58	96,8	
R-03-01-01-05	Mokesčių mokėtojų, besinaudojančių verslo liudijimų išdavimo el. būdu paslauga, dalis, proc.	30	0,8	2,7	Skaičiuojant rodiklio reikšmę įskaičiuota tik verslo liudijimų išsiuntimas el. paštu, o el. išdavimas, įskaitant prašymų priėmimą el. būdu, bus įgyvendintas tik sukūrus Elektroninio švietimo, konsultavimo ir informavimo paslaugų informacinę sistemą (ESKIS) ir atlikus reikiamus Integruotos mokesčių informacinės sistemos (IMIS) pakeitimus.
R-03-01-01-06	Mokestinių kreditų suteikimas, mln. Lt	308	237	76,9	2011 m. gauta prašymų mažesnei sumai suteikti mokestinių kreditų.
R-03-01-01-07	Mokesčių mokėtojų, besinaudojančių VMI teikiamomis elektroninėmis paslaugomis per Elektroninio deklaravimo sistemą, skaičiaus padidėjimas, tūkst.	20	84	420	Planuojant rodiklį buvo galimybė vertinti tik fizinius asmenis, o pakeitus dokumentų teikimo principą buvo registruojamos tiek su fiziniais, tiek su juridiniais asmenimis sudaromos sutartys (vertinamos galiojančios sutartys), dėl to ženkliai padidėjo rodiklio faktinė reikšmė.
R-03-01-01-08	Naudojant e. audito programą SESAM atliktų didžiųjų mokesčių mokėtojų kompleksinių ir teminių patikrinimų bei mokestinių tyrimų skaičiaus ir visų atliktų kompleksinių ir teminių patikrinimų bei mokestinių tyrimų skaičiaus santykio padidėjimas, proc. punktais	3	18	600	2011 m. didžiųjų mokesčių mokėtojų sąrašas papildytas 525 mokesčių mokėtojais, atitinkamai padaugėjo įmonių, kurių buveinė ne Vilniuje (taikyti nuotoliniai kontrolės veiksmai). VMI darbuotojams organizuoti e. audito

⁴ Skaičiavimo dieną yra skaičiuojama, kiek per pastaruosius 12 mėn. buvo deklaruota PVM ir GPM mokesčių ir kokia suma skaičiavimo dieną nuo šių deklaruotų sumų liko nesumokėta.

					mokymai, įsigyta nauja programinė įranga darbui su specifiniais tikrinamų subjektų pateiktų duomenų formatais.
R-03-01-01-09	Rizikos analizės pagrindu atliktų mokestinių patikrinimų, kurių metu rasti mokestiniai pažeidimai, skaičiaus ir visų rizikos analizės pagrindu atliktų mokestinių patikrinimų skaičiaus santykis, proc. ⁵	88	89	101,1	
1 tikslo 1 uždavinys – plėtoti mokesčių administravimo sistemą, kuri būtų paremta optimizuotais procesais, rizikos valdymu, kvalifikuotu personalu, korupcijos prevencija, bei gerinti VMI įvaizdį.					
P-03-01-01-01-01	Paslaugų, teikiamų su partneriais, dalis, proc.	27	27	100	
P-03-01-01-01-02	Vykdamas komunikavimo priemones, VMI pasitikėjimo telefonu (1882) gautų pranešimų apie galbūt vykdomus mokestinius pažeidimus skaičiaus padidėjimas, proc.	5	18	360	2011 m. taikytos aktyvios komunikavimo priemonės, siekiant formuoti neigiamą nuomonę apie šešėlinę ekonomiką (pranešimai spaudai, atsakymai žiniasklaidai, TV ir radijo reportažai apie kontrolės veiksmus ir jų rezultatus, gyventojų raginimas pranešti apie mokestinius pažeidimus VMI pasitikėjimo telefonu, ir kt.). Daug dėmesio skirta „vokelių“ nustatymo atvejams ir su tuo susijusiems statistiniams VMI duomenims viešinti, akcentuotas verslo atstovų ir VMI bendradarbiavimas, siekiant skaidrinti verslo sektorių.
P-03-01-01-01-03	Išlaidų dalis, tenkanti decentralizuotoms funkcijoms, proc.	85	91,5	107,6	
P-03-01-01-01-04	Mokymų (faktinių) valandų skaičius, tenkantis vienam darbuotojui	20	29,3	146,5	Siekiant racionaliai panaudoti ES socialinio fondo lėšas buvo nupirkta daugiau mokymo valandų.
P-03-01-01-01-05	Laiku išduotų atsiskaitymo su valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetais, pinigų fondais pažymų dalis, proc.	98,5	98,98	100,5	

⁵ Rodiklis apskaičiuojamas iš bendro patikrinimų skaičiaus atėmus patikrinimus dėl juridinio asmens likvidavimo ir reorganizavimo, mirusių mokesčių mokėtojų patikrinimus dėl mokesčio permokos gražinimo, fizinių asmenų patikrinimus dėl akcizo mokesčio priskaičiavimo bei pagal kitų institucijų pateiktą medžiagą.

2 tikslas – užkirsti kelią nelegaliai veiklai akcizų administravimo srityje, teikti VMI veiklos pobūdį atitinkančias paslaugas					
R-03-01-02-01	Mokesčių mokėtojų aprūpinimas banderolėmis pagal su spaustuvėmis sudarytose banderolių gamybos sutartyse numatytus užsakymų įvykdymo terminus, proc.	100	100	100	
2 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti banderolių gamybos, užsakymo ir platinimo procesų vykdymą laiku					
P-03-01-02-01-01	Parduotų banderolių skaičius, mln. vnt.	363	298,2	82,1	Planuotas parduoti banderolių kiekis 2011 m. neįvykdytas, kadangi ūkio subjektai pateikė mažiau užsakymų.

03.001 programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	175872,7*	174559,2	99,3
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	175872,7	174559,2	99,3
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	9419,6	8780,4	93,2
2. Kiti šaltiniai			

* iš jų:

1326 tūkst. litų skirta iš Finansų ministerijos finansų politikos formavimo ir įgyvendinimo programos;
486,1 tūkst. litų skirta iš Valstybės pareigūnų ir tarnautojų, dalyvavusių išaiškinant (ištiriant) nusikalstamas veikas ir kitus teisės pažeidimus valstybės finansų sistemai ir ekonomikai, skatinimo programos;
919,6 tūkst. litų 2010 m. nepanaudoti pajamų įmokų likučiai, perkelti į 2011 m.

3. Tarpinstitucinių programų ir strategijų įgyvendinimas

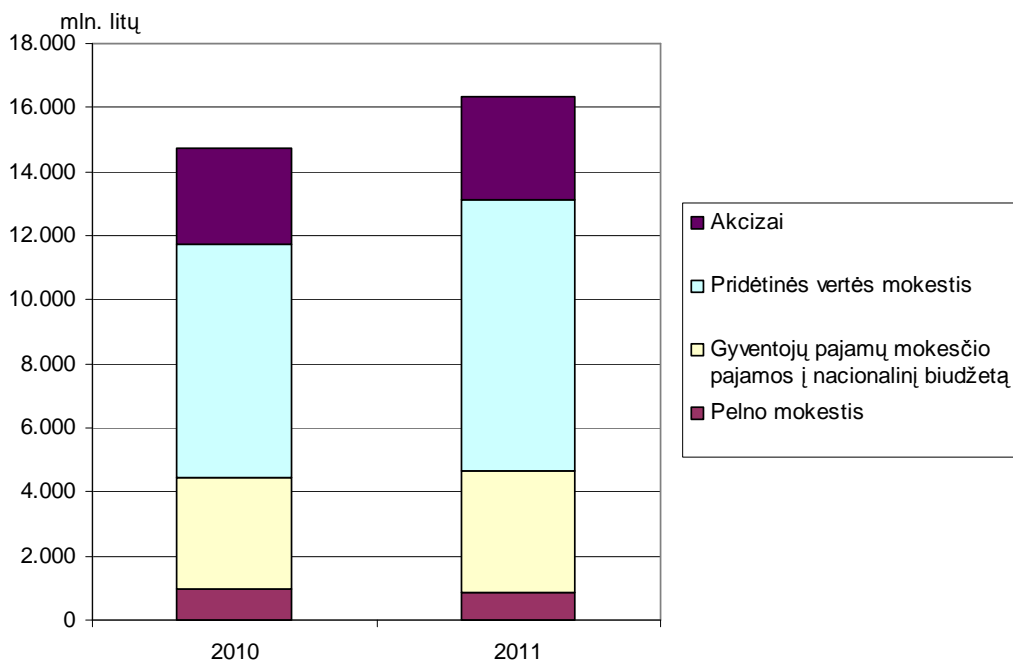
2011 m. Finansų ministerija dalyvavo įgyvendinant šias tarpinstitucines programas ir strategijas: Lietuvos būsto strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 60, Lietuvos viešųjų pirkimų sistemos tobulinimo ir plėtros 2009–2013 metų strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1332, Lietuvos Respublikos nacionalinę kovos su korupcija programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711, Viešojo ir privataus sektorių partnerystės skatinimo 2010–2012 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 415. Taip pat Finansų ministerija 2011 m. tęsė Centralizuoto valstybės turto valdymo 2009–2016 metų strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1597, įgyvendinimą.

4. Vyriausybės programos įgyvendinimas

Finansinė konsolidacija. Valstybės viešųjų finansų konsolidavimas, efektyvus lėšų naudojimas bei valstybės skolos ir deficito valdymas sudarė galimybes sustabdyti valdžios sektoriaus deficito augimą. Išankstiniais Finansų ministerijos duomenimis, valdžios sektoriaus balanso rodiklis 2011 m. siekė -5,1 proc. BVP ir atitiko Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 491 patvirtintoje Lietuvos konvergencijos 2011 metų programoje nustatytą užduotį, kad valdžios sektoriaus deficitas neviršytų 5,3 proc. BVP. 2012 metais numatoma sumažinti valdžios sektoriaus deficitą iki 3 proc. BVP.

Nors valdžios sektoriaus skola per 2011 m. išaugo 5 mlrd. 148,2 mln. litų (santykis su BVP padidėjo 0,9 procentinio punkto) ir metų pabaigoje sudarė 41 mlrd. 736,3 mln. litų, arba 39,4 proc. BVP, tačiau, įvertinus pritaikytas išvestines finansines priemones, valdžios sektoriaus skola buvo 935,6 mln. litų mažesnė ir sudarė 40 mlrd. 800,7 mln. litų, arba 38,5 proc. BVP, gerokai buvo mažesnė nei Maastrichto sutartyje nustatyta riba (60 proc. BVP). Skolos padidėjimą lėmė nors ir mažėjantis dėl Vyriausybės vykdomos griežtos fiskalinės politikos, tačiau vis dar deficitinis valdžios sektoriaus finansinis rezultatas. Taip pat laikinai valdžios sektoriaus skolą didino neplanuotas lėšų perskolinimas VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“, skirtas indėlių draudimo išmokoms dėl banko „Snoras“ bankroto finansuoti.

Preliminariais duomenimis, į nacionalinį biudžetą per 2011 metus įplaukė 19 mlrd. 658,2 mln. litų pajamų (be ES paramos lėšų), t. y. 1 mlrd. 725,9 mln., arba 9,6 procento daugiau nei per 2010 metus. Didžiausią įtaką pajamų augimui turėjo PVM pajamos, kurios, palyginti su 2010 m., padidėjo beveik 17 procentų, taip pat beveik 5 procentais padidėjo akcizo mokesčio pajamų įplaukos. Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto deficitas 2011 metais buvo 748 mln. litų mažesnis nei planuota ir sudarė 1 mlrd. 962,8 mln. litų. Per 2011 metus Valstybinio socialinio draudimo fondo pajamos buvo 6,2 procento (643 mln. litų) didesnės nei per 2010 metus.

Nacionalinio biudžeto pajamos pagal didžiausias mokesčių grupes

Šaltinis: Finansų ministerijos (Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos 1-VP) duomenys

Padidėjus investuotojų pasitikėjimui Vyriausybė, 2011 metais Lietuva skolinosi pigiau. Vyriausybė leisdama vertybinius popierius vidaus rinkoje litais 2011 metais mokėjo vidutiniškai 3,02 proc. metinių palūkanų (2010 metais palūkanos sudarė 3,45 proc.).

Siekiant užtikrinti, kad sudarant ir vykdant valstybės biudžetą piniginiai ištekliai būtų planuojami ir naudojami veiksmingiausiu būdu bei įgyvendinant valdymo, orientuoto į rezultatus, tobulinimo projektą, 2011 metais sukurta ir pradėta eksploatuoti Stebėsenos informacinė sistema, skirta padėti užtikrinti reguliarią Vyriausybei atskaitingų institucijų veiklos ir finansų planavimo bei pasiektų rezultatų stebėseną.

Mokesčių politika. Siekiant racialesnio ir efektyvesnio žemės naudojimo, apleistų žemės plotų mažinimo, 2011 m. gruodžio 21 d. priimtas Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriuo nuo 2013 metų atsisakoma žemės mokesčio skaičiavimo nuo nominaliosios, t. y. žemės produktyvumu grįstos, vertės ir įtvirtinamas teisinis reguliavimas, kuris užtikrina, kad žemės mokestis už privačią žemę, kaip ir kitų turto mokesčių tikslais, priklausytų nuo turimos žemės rinkos vertės. Atsižvelgiant į tai, kad žemės mokestis, kaip ir nekilnojamojo turto mokestis, yra tiesioginis savivaldybių biudžetų pajamų šaltinis, vietoj taikomo 1,5 proc. mokesčio tarifo numatyta teisė pačioms savivaldybių taryboms remiantis įstatyme nustatytais kriterijais ir laikantis nustatytų ribų (nuo 0,01 proc. iki 4 proc.) nustatyti mokesčio tarifą (tarifus), kuris (kurie) galios atitinkamoje savivaldybėje, tokiu būdu prisidedant prie savivaldybių finansinio savarankiškumo stiprinimo.

Siekiant išvengti konkurencijos iškraipymų, buvo pakeistos Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklės, laikantis nuostatų, kad verslo liudijimus gali įsigyti tik smulkieji verslininkai, o didmenine prekyba užsiimantiems verslininkams apribota galimybė mokėti fiksuoto dydžio pajamų mokesčių.

Vadovaujantis minėtais principais peržiūrėtas ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašas. Nuo 2012 m. gegužės 1 d. įsigaliojo reikalavimas kasos aparatus naudoti visiems prekybininkams, išskyrus prekiaujančius lauko sąlygomis. Kad nebūtų pažeisti proporcingumo ir protingumo principai, VMI galės atleisti nuo prievolės naudoti kasos aparatą, kai kasos aparato naudojimas neįmanomas dėl objektyvių priežasčių arba jei tai mokesčių mokėtojui sukelia akivaizdžiai neproporcingą administracinę naštą. Taip pat buvo atsisakyta prievolės profilaktiškai prižiūrėti fiskalinius kasos aparatus, kas sudarė prielaidas ūkio subjektams, naudojantiems fiskalinius kasos aparatus, sutaupyti apie 9 mln. litų per metus, bei sumažino darbo sąnaudas, susijusias su kasos aparatų profilaktinės priežiūros stebėseną.

Siekiant sumažinti administracinę ir mokestinę naštą smulkiam ir vidutiniam verslui nuo 2012 m. sausio 1 d. nuo 100 iki 155 tūkst. litų padidinta registravimosi PVM mokėtojais riba bei nuo 500 tūkst. litų iki 1 mln. litų padidinta pajamų riba, kurios neviršijus įmonėms taikomas 5 proc. pelno mokesčio tarifas.

Siekiant įgyvendinti ES teisės aktų nuostatas, nuo 2012 m. kovo 1 d. nuo 211 lito iki 232 litų už 1000 cigarečių padidintas minimalus akcizų tarifas cigaretėms, taip pat atitinkamai nuo 80 litų iki 84 litų už kilogramą padidintas akcizų tarifas cigarams ir cigarilėms.

Igyvendinant Vyriausybės programą ir siekiant skatinti užsienio investicijas bei eksportą 2011 m. buvo deramasi dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių sudarymo ir parafuotos sutartys su Pakistanu ir Turkmėnistanu, taip pat buvo tęsiamos derybos dėl sutarties sudarymo su Saudo Arabija.

Finansų sektoriaus pertvarka ir stabilizavimas. Siekiant sujungti finansinio sektoriaus priežiūros institucijas ir nustatyti, kad finansų rinkų priežiūra būtų išlaikoma iš rinkos dalyvių įmokų, nuo 2011 m. gruodžio 1 d. Vertybinių popierių komisija ir Draudimo priežiūros komisija pradėtos likviduoti. Šių institucijų atliekamos priežiūros funkcijos nuo 2012 m. sausio 1 d. perduotos Lietuvos bankui, kartu iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos perimant vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų nagrinėjimo ne teisme funkciją. Ši pertvarka sudarė galimybes optimizuoti finansų rinkos priežiūros funkcijas, siekti skirtingų finansų rinkos sektorių priežiūros praktikos ir reguliavimo konvergencijos bei sutaupyti valstybės biudžeto lėšas, anksčiau skirtas Vertybinių popierių komisijos ir Draudimo priežiūros komisijos išlaikymui (šioms institucijoms išlaikyti iš valstybės biudžeto 2008 m. buvo skirta apie 7 mln. litų, 2009 m. – apie 5 mln. litų, 2010 m. – apie 4 mln. litų, 2011 m. – apie 4,5 mln. litų).

Lietuvos bankui 2011 m. lapkričio 24 d. nutarimu pripažinus AB banką „Snoras“ nemokiu, šio banko indėlininkams pagal Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymą buvo pradėtos mokėti draudimo išmokos. Išmokėjimo procesas vyksta sklandžiai, valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“ draudimo išmokas pradėjo mokėti 2011 m. gruodžio 14 d., t. y. pirma minėto įstatymo nustatyto termino. Bendra apskaičiuota draudimo išmokų suma yra apie 4,05 mlrd. litų.

2011 m. buvo parengtas Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir susiję teisės aktų projektai. Priėmus įstatymus bus užtikrintas aukštesnis neprofesionaliųjų investuotojų interesų apsaugos lygis, sudaryta galimybė vienoje ES valstybėje narėje licencijuotai valdymo įmonei valdyti kitoje valstybėje narėje įsteigtą kolektyvinio investavimo subjektą, numatytos finansuojamųjų ir finansuojančiųjų kolektyvinio investavimo

subjektų struktūros, leidžiama jungtis skirtingose valstybėse narėse įsteigtiems kolektyvinio investavimo subjektams ir kt. Įstatymų pakeitimais taip pat bus numatoma paprastesnė kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų ar akcijų platinimo kitose valstybėse narėse tvarka, kuri lems didesnę kolektyvinio investavimo subjektų pasirinkimą investuotojams.

Valdžios sektoriaus apskaitos reforma. 2011 m. buvo tęsiama viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reforma. Vadovaujantis VSAFAS reikalavimais, tobulinama valstybės išdo apskaita ir atskaitomybė, siekiant buhalterinę apskaitą tvarkyti taikant kaupimo principą. Valstybės išdo apskaitai tvarkyti pagal VSAFAS reikalavimus 2011 m. baigtas FVIS diegimas, aprašyti ir optimizuoti Valstybės išdo veiklos procesai, susiję su finansų valdymu ir apskaita. 2011 m. baigtas VSAKIS diegimas, atlikta jos bandomoji eksploatacija ir naudojant VSAKIS pirmą kartą parengtos valstybės konsoliduotosios finansinės ataskaitos. Sistemą naudoja apie 4000 viešojo sektoriaus subjektų.

Valstybės nekilnojamojo turto valdymas. Įgyvendinant Vyriausybės programos punktą, kuriame numatyta centralizuoti valstybės turto (pirmiausia pastatų) valdymą, pamažu įdiegiant patalpų nuomos sistemą valstybės ir savivaldybių institucijoms, parengtas dešimties įstatymų projektų paketas, kuris 2011 m. gruodžio 7 d. buvo pateiktas Lietuvos Respublikos Seimui. Įstatymų projektų tikslas – tobulinti bendrųjų valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principų teisinį reglamentavimą, įdiegti centralizuoto valdymo principus sprendžiant sisteminės valstybės turto valdymo problemas ir sudaryti teisinės sąlygas centralizuotam valstybės nekilnojamojo turto valdymui įgyvendinti bei šiam valdymui reikalingai administracinei sistemai sukurti. 2011 m. pradėtas įgyvendinti pirmasis valstybės turto paieškos sistemos kūrimo ir diegimo etapas.

ES struktūrinė parama. ES lėšų panaudojimo tempas kiekvienais metais didėja: nuo 2007–2013 metų veiksmų programų įgyvendinimo pradžios iki 2011 m. gruodžio 31 d. projektams įgyvendinti išmokėta 10,3 mlrd. litų (44 proc.) ES fondų lėšų, iš kurių per 2011 metus – beveik 3,5 mlrd. litų (15 proc.). Tai didžiausia ES lėšų suma, panaudota per vienus metus ne tik per visą 2007–2013 m. programavimo įgyvendinimo laikotarpį, bet ir per visą ES fondų administravimo laikotarpį Lietuvoje. Pagal 2007–2013 m. ES fondų lėšų panaudojimą tarp ES šalių narių Lietuva yra viena iš lyderių – trečioje vietoje po Airijos ir Švedijos, tik pažymėtina, kad Lietuva 2007–2013 m. ES fondų lėšų programavimo laikotarpiu administruoja 9 kartus daugiau ES lėšų nei Airija ir 4 kartus daugiau nei Švedija.

2011 m. nacionaliniu lygiu vyko aktyvūs pasirengimo panaudoti 2014–2020 m. ES struktūrinę paramą darbai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1224 sukurtos Komisijos 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos klausimams spręsti posėdžiuose (iš viso įvyko 8 posėdžiai) svarstyti galimi transporto, švietimo, socialinės, sveikatos, aplinkos apsaugos, ūkio, energetikos, informacinės visuomenės, žemės ūkio, žuvininkystės, regioninės plėtros, kultūros sričių bei horizontalūs žinių visuomenės ir jaunimo sričių ES struktūrinės paramos panaudojimo prioritetai po 2013 m. bei parengtas šių galimų valstybės ilgalaikių ir vidutinės trukmės prioritetų po 2013 m. apibendrinimas.

Tarptautinis bendradarbiavimas. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas, numatančias pagal išgales prisidėti prie tarptautinės bendrijos plėtojamo bendradarbiavimo pastangų, kovos su badu ir skurdu, klimato kaitos bei kitų globalių problemų

sprendimo, 2011 m. buvo užbaigtos stojimo į Tarptautinę plėtros asociaciją procedūros, sumokėtas pradinis stojimo į šią asociaciją įnašas bei Lietuvos įnašas į šios asociacijos 15-ąjį išteklių papildymą. Tarptautinė plėtros asociacija yra daugiausia lėšų skurdžioms šalims teikianti tarptautinė vystymosi organizacija pasaulyje. Būdama šios organizacijos nare ir mokėdama įnašus į jos išteklių papildymus, Lietuva prisideda prie šios organizacijos vykdomos kovos su skurdu ir badu bei pasaulio vystymosi tikslų įgyvendinimo.

5. Planuojami artimiausio laikotarpio veiklos prioritetai

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. veiklos prioritetus (toliau – Vyriausybės prioritetai) bus siekiama užtikrinti šalies makroekonominį stabilumą ir ekonomikos plėtrą, garantuoti finansinius išteklius, kurių reikia valstybės funkcijoms įgyvendinti, taip pat prisiimtiems valstybės įsipareigojimams vykdyti, taip pat turi būti suderintai ir efektyviai naudojamos mokesčių ir mokesčių administravimo sistemos, ES struktūrinės paramos valdymo ir kontrolės sistemos, valstybės skolos ir pinigų išteklių valdymo sistemos, užtikrinančios skolinimosi poreikio finansavimą laiku, priemonės.

2012 metams išlieka siekis, kad valdžios sektoriaus deficitas 2012 metais neviršytų ES Tarybos 2010 m. vasario 9 d. rekomendacijose nurodyto biudžeto deficito su BVP santykinio rodiklio dydžio. Taip pat tęsiama pradėta biudžeto rengimo ir vykdymo sistemos reforma, glaudžiai susijusi su 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyvos 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms nuostatų perkėlimu į nacionalinę teisę.

Siekiant mokesčių administravimo gerinimo, šešėlinės ekonomikos masto sumažėjimo, skatinti sąžiningai mokėti mokesčius, 2012 m. numatoma išanalizuoti galimybes prisijungti prie Jungtinės Europos Tarybos ir EBPO konvencijos dėl tarpusavio administracinės pagalbos mokesčių klausimais; sudaryti mokesstinės informacijos mainų sutartis su trečiosiomis teritorijomis; taip pat siekiant užtikrinti Išieškojimų valstybės naudai pertvarkymo koncepcijos įgyvendinimą pagal kompetenciją parengti būtinus Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų pakeitimų projektus.

Taip pat numatoma parengti Akcizų įstatymo pakeitimus, susijusius su Tarybos direktyvos 2004/74/EB nuostatų, kurios turi įsigalioti nuo 2013 m., įgyvendinimu, taip pat finansų ministro įsakymo, nustatančio skolų (įskaitant pardavimo PVM) beviltiškumo ir pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo tvarką, supaprastinti Lietuvoje taikomą kainodaros sandorių dokumentavimą bei perkelti gerąją tarptautinę praktiką sandorių kainodaros srityje, parengti Žemės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymą įgyvendinantį teisės aktą (Žemės vertės apskaičiavimo taisyklės), taip pat plėsti dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių skaičių (pagal Finansų ministerijos kompetenciją užtikrinti sklandų parafuotų sutarčių pasirašymo ir ratifikavimo procesą, pasirengti deryboms dėl naujų sutarčių sudarymo ir jose dalyvauti).

Siekiant sukurti efektyvią mokesčių mokėtojų bei viešojo administravimo institucijų ryšių valdymo ir elektroninių paslaugų teikimo sistemą bei plėtoti autorizuotos elektroninės mokesčių mokėtojų švietimo ir konsultavimo viešąsias paslaugas 2012 m. numatoma įdiegti Mokesčių mokėtojų elektroninio švietimo, konsultavimo ir informavimo paslaugų sistemos (toliau – ESKIS)

paslaugas pagal jų įgyvendinimo prioritetus, baigti projekto kūrimo veiklas, sukurti ir bandomajai eksploatacijai parengti sistemos galutinę versiją, parengti visą ESKIS dokumentaciją.

2012 m. numatoma užtikrinti išipareigojimų, susijusių su Lietuvos Respublikos naryste tarptautinėse finansų institucijose, vykdymą laiku. Planuojama atlikti nacionalines teises procedūras, siekiant patvirtinti Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo pakeitimus, įgyvendinant 2010 m. Tarptautinio valiutos fondo kvotų ir valdymo reformą padidinti Lietuvos Respublikos kvotą Tarptautiniame valiutos fonde ir pritarti Tarptautinio valiutos fondo steigimo sutarties pakeitimams.

Įgyvendinant numatytus centralizuoto valstybės turto valdymo tikslus ir uždavinius, Lietuvos Respublikos Seimui priėmus įstatymų projektus rengiamasi patvirtinti įgyvendinamuosius teisės aktus, diegti optimalią valstybės nekilnojamojo turto valdymo institucinę struktūrą, 2012 m. bus tęsiamas projekto „Valstybės turto informacinės paieškos sistemos kūrimas, diegimas ir naudojimas valstybės turtui valdyti“ įgyvendinimas, finansuojamas ES fondų lėšomis. Valstybės turto informacinė paieškos sistema suteiks galimybę kaupti informaciją apie valstybei priklausanti turtą ir sukauptą informaciją panaudoti sprendimams dėl turto valdymo priimti, sudarys sąlygas centralizuotai spręsti sisteminės valstybės turto valdymo problemas, užtikrins tinkamą sprendimų kokybę ir jų priėmimo procedūrų koordinavimą, suteiks galimybę rengti valstybės nekilnojamojo turto valdymo efektyvumo analizės dokumentus bei įdiegti kontrolės sistemą.

Siekiant padidinti 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos administravimo sistemos ir ES fondų lėšų panaudojimo efektyvumą 2012 m. numatoma įgyvendinti šias priemones: Europos socialinio fondo projektuose pradėti taikyti supaprastintus išlaidų apmokėjimo būdus (fiksuoto dydžio vieneto įkainius ir (arba) bendrąsias sumas) tokiu būdu sumažinant administracinę našą projektų vykdytojams atsiskaitant už patirtas išlaidas bei išplėsti duomenų mainų svetainės galimybes sumažinant administracinę našą projektų vykdytojams sudarant galimybę teikti el. būdu dalį šiuo metu popieriniu būdu teikiamų dokumentų.

Siekiant užtikrinti tinkamą pasirengimą 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos programavimo laikotarpiui, 2012 m. numatoma parengti Lietuvos Respublikos 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos programavimo dokumentų projektus ir Lietuvos 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos valdymo ir kontrolės sistemos modelio projektą ir atlikti išankstinį 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos programavimo dokumentų projektų vertinimą.

Siekiant efektyviai ir tinkamai panaudoti ES 2007–2013 m. techninės paramos lėšas, 2012 metais planuojama vykdyti nuolatinę ES 2007–2013 m. techninės paramos lėšų panaudojimo stebėseną: analizuoti techninės paramos gavėjų pateiktą informaciją apie ES 2007–2013 m. techninės paramos lėšų poreikį 2013–2015 m. ir, esant poreikiui, teikti pasiūlymus dėl ES 2007–2013 m. techninės paramos lėšų perskirstymo.

Siekiant stiprinti ES struktūrinę paramą administruojančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų kvalifikaciją, būtiną tinkamai atlikti ES struktūrinės paramos administravimo funkcijoms, 2012 metais planuojama tęsti šių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ir motyvacijos stiprinimo sistemos kūrimą bei jos įgyvendinimą.

Siekiant tinkamai užbaigti 2000–2006 m. Sanglaudos fondo įgyvendinimą, 2012 m. bus organizuojami baigiamieji fondo įgyvendinimo ir atsiskaitymo EK darbai.

Tobulinant 2007–2013 metų ES struktūrinės paramos valdymo ir kontrolės sistemą, 2012 metais planuojama tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir veiksmų programų įgyvendinimą bei užtikrinti EK, Europos Audito Rūmų, Valstybės kontrolės atliktų ES struktūrinės paramos valdymo ir kontrolės sistemos auditų ataskaitose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą.

Finansų ministrė

Ingrida Šimonytė